

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSZI JÓZSEF.

Felelős szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR.

Kiadja:
A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/4 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3,50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1,20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

A legkurtább beszéd.

Budapest, december 18.

(K.) Egy fehérhaju ember mondott ma a parlamentben beszédet. Bizonyára a legkurtább beszéd, melyet valaha ebben a parlamentben mondtak. Az egész beszéd elférne egy jóra való közbeszólásban. De a tartalma viszont többet mond sok röfös beszédnél s megéri, hogy vezető helyen foglalkozzunk vele mi és mindenütt foglalkozzanak vele, ahol magyarok érdeklődnek az iránt: hogyan informálják a királyt?

Aki ezt a kurtá beszédet mondotta: gróf Széchenyi Gyula, a király személye körüli miniszter. Amit mondott, mindössze ennyi: mindig szokimondó, egyenes ember voltam s ha van valami, ami erre az állásra predesztinál, éppen a szokimondó természetem az. Beszédnek ez csöpp, de programnak hatalmas. A jelentősége kettős. Először az, hogy a miniszter, akinek hivatása a királyt informálni, a maga legfőbb kvalifikációjának éppen a szokimondó egyenességet hirdeti. És másodszor az, hogy a magyar király éppen ilyen minisztert kíván magának. Már most akármi is örömdetes, hogy a király személye körül ma ilyen minisztere van Magyarországnak, a fontosabb mégis az, hogy a királynak kedvére van a szokimondó miniszter. Szereti, hogy egyenes ember van közvetlen környezetében, aki himezés és hámozás nélkül megmondja, hogy mi öröme, mi fájdalma van a magyarságnak. Szóval: szereti azt, amit ez a magyarság mindig óhajtott, mindig sürgetett, mindig a legfőbb harmonia ideáljaként emlegetett. Ha pedig most kitűnt, hogy a király természete megkívánja az őszinte informálást, akkor az is bizonyos, hogy nem rajta mult, ha idáig nem volt így. Mert a király nem változott. Más az, ami megváltozott.

Akármi sűrűn volt alkalom az emlegetésére, ez is csak azt bizonyítja megint, hogy a rendszer egészen megváltozott. Ezt a fehérhaju minisztert, akinek programja a szokimondás, Széll Kálmán miniszterelnök szemelte ki a király személye mellé miniszternek. S ha gróf Széchenyi Gyulát szemelte ki, ez a választás mit bizonyít? Azt bizonyítja, hogy Széll Kálmán, amilyen őszinte és egyenes lefelé, olyan őszinte és egyenes felé is. Ismerte a király természetét és ismerte a nemzet természetét. Tudta, hogy a harmóniát e két faktor között nem az szolgálja okosabban, aki közéjük állva, a királyi szavakból csak annyit közvetít a nemzet szívéhez, amennyire esetleg egy párt hatalmi érdekének szüksége van s viszont a nemzeti aspirációkból is csak annyiról beszél a trón zsámolyánál, amennyire az uralkodó bízalma kormányában meg nem rendül. Az ilyen óvatosságtól, ha ugyan az, legfőbb felőszinteség volt. A hatalomnak, mely így élt vele, talán használt is, de a nemzetnek sohasem tetszett s most már világos, hogy a király se rajongott érte. S Széll Kálmán, aki egyaránt ismerte a legalkotmányosabb királyt s a leglojalisabb nemzetet, ezzel a régi tradícióval szakított is. Semmi se álljon király és nemzet között. Gondolat-rendőkre a király és a nemzet érintkezésében nincs szükség. Se az egyiknek, se a másiknak nincsen olyan gondolata, melyet előkelő cenzura alá kellene bocsájtani. A legfőbb harmóniát tehát igazabban egy szokimondó, egyenes és őszinte miniszter biztosíthatja. Így esett a kormányelnök választása gróf Széchenyi Gyulára.

Sohasem hivalkodott ezzel a legtermészetesebb s mégis olyan kíváncsatos tétellel. És gróf Széchenyi Gyula a fehér emberek bölcs türelmével nyilván kívarta volna, míg

tetteinek hosszú sora fogja igazolni, milyen egyenes lélekkel és egyenes szóval szolgálja a dinasztia és a nemzet harmóniáját. De ma a függetlenségi pártnak egyik szónoka éppen abból a szempontból bírálta a király személye körüli minisztérium költségvetését, hogy a miniszterek sohasem voltak és ma sem őszinte tolmácsai a nemzet legtitkosabb és legnyitottabb óhajtsáinak. Ez a kritika, mely évről-évre kísértett a költségvetésben s mely valamikor talán helyén volt, de ma nem az: megszólaltatta gróf Széchenyi Gyulát. De még az igazságtalan kritika se csábította szeszves védekezésre. Az alkalom szinte kínálkozott, hogy ország-világ előtt hatásosan demonstrálja, milyen más szerepet szánt ö magának felelősségek állásában. S nem kereste a tapsokat azért, amit ez a kevéssé elkenyézett nemzet nem sajnált volna tőle, ha meghallja, hogy a király személye körüli miniszter állására legfőbb kvalifikációjának a szokimondó egyenességet tartja. Micsoda hatással lehetett volna ezt a programot kifejtteni! Milyen gyújtó válasz lett volna ez a sablonos, de immár tárgyamuult kritikára! S a fehérhaju miniszter nem kért az olcsó diadalból. Csak annyit mondott, hogy egyenes ember vagyok és ezért lettem éppen én a miniszter. S ezt is úgy mondta, hogy inkább közbeszólás volt, mint oráció.

Ugy kellene ezt a legkurtább beszédet félretenni minden időkre, hogy sztereotíp programja legyen minden miniszternek, aki a király személye körül van elfoglalva, hogy mint valami eskümtant mondja el minden király személye körüli miniszter. Hogy legfőbb kvalifikációnak önmaga is azt tekintse, hogy egyenes és szokimondó ember. Hogy szolgáljon az első pillanában már kettős megnyugtatóssal: mondja meg a nemzetnek, hogy minden gondolatát, óhajtsát, reménységét és

T Á R C A.

A téli műtarlat.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: **Lyka Károly.**

Éveken át egyéb se volt nálunk az arekép, mint többé-kevésbé díszes butor, amelyhez személyes emlékek tapadtak. Így akarta a közönség s a festők készséggel szállították a kívánt árucikket. A szalonkabátos urakat, vagy báli toalettes hölgyeket felszabtatták a falra s a boldog tulajdonos sugárzó arecal bizonyította vendégeinek, hogy mindez szabadkézi munka. És hogy nagyszerűen „van találva.” Ime a legmagasabb kritérium, amelylyel a közönség zöme az areképek elé állott. Nem esoda, ha kevéssé ambiciózus festők csak éppen e két követelményt parkodtak kielégíteni. Tíz esztendőn át meglepően egyforma areképeket láttunk, pomádés színekkel festve, az egyenruha aranyzsinórja nagyszerűen ragyogott, a gyűrű villogott az enyhe pózba helyezkedett kézen, a főtartás a hőstenoré, a „saszemek hiuztekinetete” messziről villog: Bismarck mintát vehetett volna róluk, hogy miképpen kell imponálni.

Borzasztó egy recepte volt ez: iskolában főzték iskolás emberek számára. Most hál’isten tul vagyunk ezen. Az areképek, mint olyat, java festők nem fogják fel többé személyleírásnak, még kevésbé festett apoteozisnak. Sőt — s ez még erőteljesebb fejlődést jelent — az are lefőstése most már többé-kevésbé csak ürügy az artisztikus előadás bemutatására. Látjuk rajta a művészt, az ő keze munkáját, egész lelkének jelenlétét. És ez, véleményünk szerint, minden esztétika alapja. Nemesak magában a műben rejlik, hanem abban a mélyen megérett tudatban, hogy ez a mű

emberkéz teremtménye. Ha egyszer valaki elibénk állítana egy festett mesterművet, amelyet valamely soha nem sejtett mechanikus folyamattal állítottak elő: a kép nem tetszenék nekünk. Az egész embernem eget ostromló nemes becsüvára szól a műértő emberből, amidőn egy művész alkotta kitűnő munkát dicsér. Ez emberi diadal: mi emberek ünnepejük. Legyen tehát a kép tárgya bárminemű: élvezetünk végső oka mégis az marad, hogy az emberi kéz diadalmas munkáját ünnepejük benne. S minél szabadabb, kötetlenebb, egyénibb, újabb formában dolgozik ez a kéz, annál kedvesebb nekünk.

Ezért undorodik a finomabb lelkű ember minden sablontól. Ezért volt torkig a jobb közönség azokkal a butor-areképekkel, amelyeket oly sok éven leverő egyhanguságban láttunk a műcsarnok falain függni.

Több jó munkát idézhetnénk itt, amelyek mind ellentétei annak, amit sablonként leirtunk. Felfogásban, előadásban messze elutunk egymástól. Az are kiképzésének detektívmunkája nem izgatja sem Zemplényit, sem Rippl-Rónait, sem Boruthot, sem Huszár Ilonát, sem Zieglert, sem Lászlót. Mindegyikük más valamit keres a polgári hasonlatosságon kívül, több-kevesebb őszinteséggel. A legkevésbé nyílt talán László, aki szép szölamokat tanult el s úgy jár, mint az a színész, aki a New-Yorkban úgy rendel meg egy pikkoló kapucinert, mint ahogy Macbeth parancsolja elő a hadakat. A routine urrá lett felette és szörnyat szegte gyönyörű tehetségének. Olykor gyönyörködünk szédítő rajzkorcsolatásaiban, de a másik percben már kiérezzük, hogy nem a költő önkéntelen rapszodiájával, hanem a zongoraművész mechanikus skálagyakorlatainak eredményével állunk szemben. Éppen egy ily nagy tehetségnek fájjaljuk a holt virtuózkodását. Mert sokkal jobban élvezzük egy tüzes alföldi me-

nyeske naiv táncát, mint a ballerina legveszedelmesebb piruetteit. Amit önkéntelenül ad a szív, becsesebb nekünk, mint amit számítva ajánl fel az ész. Lám, mennyire tökéletlenebb a külső technika Huszár Ilona báróné munkájának: mégis sokkal közvetlenebbül hat ránk. Ez az arekép buzog az érzéstől, csupa szív, sőt megható. Rajta rezeg egy poétikus lélek harmatja. Valami fajtája a nemes szerénységnek üli meg. Imponderabilis dolgok: nem latolgathatjuk; — vagy megvannak valakiben s akkor fejleszthető a forma, amelyben előadható, — vagy nincsenek meg, s akkor hiába tőri magát utána bárki is. Ugyanilyen finom érzésű Rippl-Rónai özvegyasszony-képe, talán legközvetlenebb munkája ennek a művészeknek. És ez a nekünk becses kvalitás van meg Boruth képen is, amihez Zemplényinél tökéletes, szinte tévedhetetlen rajzbiztonság is járul. Valamennyit őszinte örömmel néztük végig, mert bizonyos művészi altruizmust, önzetlenséget, a mellettezők megvetését olvassuk le róluk. Egyáltalán ez adja meg az egész kiállításnak a legnagyobb értékét; ki hinné el, hogy épp a művészekre nézve legsanyarubb időben távolodnak ezek az emberek leginkább a vásári munkától. Reméljük, hogy ezt a nemes eszelekedetet nem fogja a közönség hideg hálátlansággal viszonzni.

Az areképek során akadunk még néhányra, amelyek különféle szempontból lekötik figyelmünket. Hosszasan néztük például a nyolcvanasztondós Adler Mór művét: meleg pietással festette meg az öreg ur az öreg helyg kepmását, szinte a régi mese hangján beszél: szavai, szöfűzése, — színei és formalakítása — úgy hatnak ránk, mint amikor Kazinczy valamely levelét olvassuk. Eltemetett idők stílusa ez, patina ulti meg, de kedves nekünk, mert szépen van megoszlva és a maga nemében teljes. Hogy ez a nyelv nem a

fájdalmát hiven fogja tolmácsolni a trón előtt és mondja meg azt is, hogy a király ezt maga is így látja szívesebben. Azt a harmadikat, melyet király és nemzet között sohasem lett volna szabad kicsinyes politikai okokból kockára tenni, így lehet bensőbbé tenni, örök időkre biztosítani. S gróf Széchenyi Gyula az 6 mai programjával erre mutatott példát. Pedig két percig se beszélt. Nem is beszédet mondott. Csak egy jóra való közbeszólásra ragadta az igaztalan kritika. S ez a legkurtább beszéd mondott mégis olyan sokat...

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, december 18.

Achilles megint haragszik. Aki már elfelejtette volna, hogy kit kell Achilles alatt érteni, emlékezzék az obstrukciós világra. Justh Gyula volt akkor a haragvó Achilles. S most megint haragszik. Zsörtölődve és pattogva tüzel a folyosón a vajda ellen, aki függetlenségi létére megjelent a hetvenéves Tisza Kálmán ebédjén.

Csititani próbálják a haragvó Achillest:

— Az nem volt politika... Legszebb vonása a magyar politikának, hogy a fehér asztalnál mindent elfelejt. S aztán Eötvös Károly egy kicsit poéta is volna, akihez illik is, hogy a politikában ts a poétikusabb formát keresse.

De Justh Gyulát nem lehet meggyőzni.

... Pedig a mai ülés legelején pártjának egy másik tagja is excedált a politikai lojalitásban. Az öreg Lakatos Miklós szólalt fel az öreg honvédek érdekében, s nemcsak a Széll Kálmán hazafias szívét dicsérte, de még azt a hihetetlen dolgot is megselekedte, hogy tisztelettel és elismeréssel hajolt meg báró Fejérváry Géza előtt, aki olyan nemesen viselkedik a negyvennyolcas honvédekkel szemben.

— A miniszter ur derék katona, aki tiszteli a katonát, még ha ellenfele is.

Igy beszélt ma a makacs kuruc. Igaz, hogy a végén határozati javaslatot terjesztett be, melyben az öreg honvédek nyugdíjának fölemelését sürgette. De egyébként csupa elismerés volt Széll Kálmán és a honvédelmi miniszter iránt is. Ez pedig igenis szép vonás.

És Széll Kálmán, ha nem is fogadhatta el Lakatos Miklós határozati javaslatát, az egész Ház tanúságára hivatkozhatott, hogy érdemben 6 már megvalósította Lakatos óhaját. Mert egyrészt megszüntette a honvédek jelentkezős-

mi nyelvünk többé: ki vet rá ügyet? A talentum szikrája kivillan az időhíntette hamu alól is.

A legöregebb magyar arcképfestő szinte két nemzedék választja el a legfiatalabbaktól. Egy terembe akasztották őket: ott van Kláber egy férfiarcképe és Keményffy Jenő leányarcképe, tul pedig Endreyé. Mindhárom tavaly óta szépen haladt s szolid uton távolodik az iskola nyomaitól s halad a teljes készség felé. Nehéz és tiszteletreméltó feladat, amelyen át kell esnie minden festőnek, aki a maga szemével akarja a világot látni.

Több jó képmást küldtek a szobrászok is. Új köz fakturáját látjuk Kainz büstijében, amelyet egy fiatal hölgy, Kalmár Elza mintázott. Nagyon sok ígéret van ebben a munkában, s akkora stíluserők, amilyent nem mindennap látni. Ez a vázlat bepillantást enged abba, hogy minő komolyan jár utána a művész a formák komplikált játékaiban. Már most nevezetes előnye, hogy mindig a keze ügyében tartja a formatömegeket s éppen nem darabos. Szélesen adja elő Ligeti Miklós néhány arcképét, karakteres élet van bennük, most talán még egyszerűbb, mint máskor.

Itt vannak még Kiss György és Teles Ede anyókái — pompás apróságok, artisztikus előadásban: nénikék, akiknek arcára hosszú litánias történetek rótt az élet keze. Ezek a történetek mind felelevenednek ez alakokon, a Teles Ede munkái egyuttal arról az okos törekvéstől is tanuskodnak, hogy szobrászaik immár kiszabadulnak a monumentális elem egyeduralmából s gondolkodnak oly plasztikus munkákra is, amelyeket hazavihetünk, otthonunk állandó házibarátaul.

A mintázott arcképek sorát Strobl Alajos lányképmásával zárjuk le. Talán ez Strobl leg-
elegánsabb munkája. Örülünk a szép puha hajnak, omlósságának, artisztikus előadásának. Ha egy csöppet melegebb volna: talán még jobban szeretnők ezt a munkát.

nek határidejét, ami egy kicsit bürokratikus volt, kegyeletesen pedig a legnagyobb elnézéssel sem lehetett mondani, másrészt pedig a zárszámadások bizonyítják, hogy a budgetben megállapított költséget az öreg honvédek jobb sorsa érdekében mindig túllépte. Kegyeletos volt és méltányos volt mindig s az lesz a jövőben is.

Oszinte elismeréssel fogadta ezt a nyilatkozatot a t. Ház s a tételt, melyhez még Kossuth Ferenc is hozzászólt, változtatlanul elfogadta.

Ezután már csak a király személye körüli minisztérium költségvetésénél volt egy rövid felszólalás. Csávolszky Lajos kockáztatta meg a miniszterrel azt a véleményt, hogy nem informálja magyar szívvvel a koronát. De erre gróf Széchenyi Gyula, a minisztériumnak ez a főher hajú Benjáminja, nagyon röviden s mégis szencziósan adta meg a választ.

Csak ennyit mondott:

— Egész életemben egyenes, szókimondó ember voltam. S ha van kvalifikációm a király személye körüli miniszter állására, éppen a szókimondó egyenességem az.

Ez tiszta beszéd volt s az egész Ház tiszteletteljes elismerése honorálta.

S ezzel akár meg is kezdődhetett volna a — vakáció. A költségvetés hátralévő része ugyanis már csak a jövő esztendőben kerül tárgyalásra. De a szünet előtt Buzáth Ferenc még hamarosan interpellált egyet. Az interpelláció sürgősnek volt jelezve, de Buzáth maga is megvallotta, hogy csak azért sürgős, mert most már ebben az esztendőben a néppárt nem interpellálhat többet. Pedig hát nem szabad az esztendőnek ilyen szimplán végződnie. A néppárt odateszi a végére a maga interpellációját — pontnak...

A képviselőház ülése december 18-án.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Elnök: Dániel Gábor.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, gróf Széchenyi Gyula, Cseh Ervin, Pléss Sándor, Darányi Ignác.

Elnök megnyitja az ülést.

Széll Kálmán miniszterelnök: Benyújtja az 1900. évrnek harmadik negyedében előfordult tulkiadásokról, előirányzatok kívüli kiadásokról és hitelrutházásokról szóló jelentést.

A Ház harmadik olvasásban elfogadja az ország némely vármegyéiben fenyegető inség megelőzése és enyhítése céljából elrendelő közúti munkák költségeinek fedezéséről szóló törvényjavaslatot.

Következik

a kisebb tárcák

költségvetésének tárgyalása.

Lakatos Miklós a 48-as honvédek nyugdíjának tételénél köszönetet fejezi ki a miniszterelnöknek azért, hogy a honvédegyeztetés, ellentétben elődjével, a honvédegyeztetésre ruházta át. Appellál a miniszterelnök hazafias, jó szívére, hogy emelje fel a 48-as honvédek segélyét, mert a napi 20 fillér megélhetésre kevés.

A következő határozati javaslatot nyújtja be:

Tekintve, hogy a magyar nemzet törvényhozása az 1848—49-iki honvédek iránt eddig hálájának nem adott kifejezést, mert még csak erkölcsi elismerésben sem részesítette őket; tekintve, hogy az egészen vagyontalan munka- és keresetképtelen harcosoknak eddig adott 20 fillér munkadíj nem a teljesített szolgáltatást, hanem csak alamizsna a koldustársnyába, amely megélhetésre kevés, az éhen elpusztulásra éppen elég; tekintve, hogy a közés hadsereg, a honvédség tisztjei, az állami tisztviselők, lelkészek, néptanítók fizetésében részesítettek; tekintve, hogy a kvóta felemeltetett; tekintve, hogy a kereskedelmi miniszter a munkaképes munkanélküli munkások egy részére 400.000 koronával biztosította azok jövőjét és esakis a volt 48-iki honvédeket folytonos kérelmezésük dacára sem részesítik fizetésjavításban, bár azt első sorban megérdemelnék, mert ők az inségeseknél is inségesebbek; tekintve, hogy a kormány költségvetése felesleges áru el, sőt behuzásokról is van pénze a kormánynek: utasítsa a képviselőház a kormányt, hogy a 48—49-es vagyontalan, munka- és keresetképtelen honvéd közharcosoknak és altiszteknek nyugdíjleteményét egy emelje, hogy azok megélhetése biztosítva legyen, hogy a szegénytelen koldulástól és éhenhalástól megmeneküljenek. (Élénk helyeslés a baloldalon.)

Kossuth Ferenc támogatja Lakatos határozati javaslatát azon kegyeleltől kifolyólag, melyet a 48-as idők harcosai iránt érez. A jelent csak szerették meg s szegénytelen, hogy rongyokban kell őket látnunk. Enyhíteni kell szükségüket és szenvedésüket, hogy ne azzal a tudattal szálljanak sirba, hogy a nemzet elfogadta szolgáltatukat, de helyzetük javítására tenni semmit sem akar.

Széll Kálmán miniszterelnök: T. Ház: (Halljuk! Halljuk!) O jelsége azzal a magasztos ítényel, amelylyel a koronázási adományt a honvédek segélyezésére s nyugdíjazására fordítani kégyes volt, utat és első dőző példát mutatott a magyar társadalomnak

arra, hogy azon kegyeleltos érzésnek, amelylyel a honvédek iránt viseltetik, tényleg is kifejezést adjon. A magyar társadalom sietett is a maga áldozatkészségével gyarapította azt a honvédalapot.

Később a törvényhozás még mindig növekedő összegekkel, gondoskodott arról, hogy azoknak a szegény, elagott honvédeknek a lehetőségét határain belül segély és nyugdíj adassék. Megállapítottak a szabályok úgy, mint minden nyugdíj körüli eljárásnál; a dolog természeténél fogva elvlegre is lehetetlen oly mértékű kiszabni az egyes utalványozandó és utalványozott tételeknek, amint a tisztán emberieségi és azon érzések, amelyek indokál szolgálnak a nyugdíjazásnak, továbbá a tett szolgálatok stb. tulajdonképpen megkövetelnék és megkívánának. Minden nyugdíjgyűnl így van ez, és így van ennél is, hogy t. i. bizonyos szabályok meg lettek állapítva.

Talán nem abban a mértékben részesülnek az illetők segélyben, — magam is belátom — amint az óhajandó volna, de meg kellett vonni a határt és meg kellett állapítani a szabályokat, amelyeknek alapján az eljárás történik. E szabályok szerint történt a nyugdíjazás és a segélyezés évek hosszú során keresztül. E szabályok előbb egy bizottság által, később pedig a miniszterelnökség által kezeltettek és pedig lehetőleg úgy, hogy aki jogosultságot bebizonyítja, aki igényét igazolja, az ezen szabályoknak lehető tág magyarázatával megkapja a segélyt. En meg tulvenem azon, amint elődjem kezelték a honvédség ügyét, — amint a felszólaló Lakatos Miklós képviselő ur is szíves volt elismerni — a lehető legnagyobb liberalitással és előzékenységgel és azon kegyellel, amelylyel a honvédek multja és emléke iránt viseltetem, kezelttem ezen szabályokat.

En a határidőket, amelyek alatt igazolni tartozik valaki, hogy van igényjogosultsága, nemcsak hogy kitoltam, de egyszerűen meg is szüntettem és a határidő kérdése ma már nem képez akadályt; különben is, amennyire tölem telik, a kérdést lehetőleg azon érzésekkel kezeltem, amely mindnyájunk szívében él: kezelem a legnagyobb előzékenységgel és minden tekintetnek számbavételével. (Ugy van! Ugy van! jobboldal.)

Méltóztassék a t. Háznak megnézni a zárszámadásokat: évenként jelentékeny tulkiadások vannak ezen a címen és sokkal nagyobb összeget fordítunk tényleg e célra, mint amennyi előirányozva van.

Méltóztassék tehát ebbe belenyugodni s ezen szabályokat most meg nem változtatni; ezeknek kezelése úgy is akképp történik, hogy azt hiszem, minden jogos és minden méltányos várakozást, amennyire csak lehet, kielégít.

Nem azért, mert ellentétbe helyezkedem a dolog érdemére nézve azzal, amit ez a határozati javaslat akar, de mert azok a szempontok vezetnek, amelyekkel előadni szerencsés voltam (Halljuk! Halljuk!), kérem a t. képviselőházat, szíveskedjék a tételt változtatás nélkül és minden egyéb határozat hozatala nélkül elfogadni. (Helyeslés jobboldal. Zajos ülkialítások a szélsőbaloldalon: Dehogyn helyes! Hogy lehet ezt helyeselni? Zaj.)

(A király személye körüli minisztérium.)

Csávolszky Lajos: Egy oly országban, mint Magyarországon, nagy közjogi fontossággal bír a király személye körüli miniszter állása. Mert az volna hivatala, hogy az uralkodó és a nemzet közös érzéseit ápolja. 67-ben ez meg is kezdődött. Példa erre a király adománya a 48-as honvédeknek. De ennek folytatódni kellett volna az aradi vértanúk szobrának leleplezésénél és Kossuth ravatalánál.

Rakovszky István: Bánffy megszökött akkor! Olaj Lajos: Azért lett miniszterelnök!

Csávolszky Lajos: Ma nem az igaz szókimondás, hanem a meghunyászkodás a jelszó. Államiér-fianok hiányosságunknál fogva nem világosítják fel a királyt úgy, mint ahogy a nemzet érdekei azt megkövetelik. Még odáig sem bírtak eddig vinni, hogy a király egyformán osztozék a nemzet bánatában és örömeiben. A nemzetet ugyanaz az érzés vezette Kossuth, mint Erzsébet királyné ravatalánál. Ezt az érzést megvárni nem szabad. A költségvetést nem fogadja el. (Helyeslés a szélső baloldalon.)

Gróf Széchenyi Gyula, 6 felsége személye körüli miniszter: T. képviselőház! (Halljuk! Halljuk!) Nekem csak egyetenyeg megjegyzésem van Csávolszky Lajos képviselő ur beszédére. (Halljuk! Halljuk!) Ha valami képietést engem erre az állásra: ez csak az volt, hogy egész életemben szókimondó voltam és az igazat mindenki irányában megmondtam. (Ugy van! jobboldal.) Egyébiránt biztosítom a t. képviselő urat, hogy ismerem kötelességemet. (Élénk helyeslés jobboldal.)

A Ház a költségvetést megszavazza.

(Napirend, Interpelláció.)

Elnök: Indítványozza, hogy a Ház január 14-én tartsa legközelebbi ülést. (Helyeslés). Annak napirendjén lesz a belügyi költségvetés tárgyalása.

Buzáth Ferenc meginterpellálja a belügyi és a kultuszminisztert Ferenczy Kálmán somogyi-hódosi kántortanító hátrálékos, visszatartott fizetése miatt.

Elnök: Kiadja az interpellációt a minisztereknek. Boldog ünnepeket kívánva a képviselőknek, az ülést bezárja.

BELFÖLD.

A fiamel kérdés. Fiuméből táviratozzák, hogy gróf Szapáry László kormányzó és Gaál Tibor ma este elintaztak a fővárosba. Megelőzőleg mindketten hosszabb ideig tanácskoztak az autonomista párt vezéreivel.

As öreg honvédek. A Magyar Távirati Iroda fel van hatalmazva annak kijelentésére, hogy Lakatos Miklós képviselőnek az az állítása, hogy a honvédelmi miniszter a régi honvédek dotációjának felemelése iránt nevezett képviselő által még tavaly hozott intézett kérésre azzal válaszolt volna: „Ezt a király nem engedi meg!” — határozott tévedésen alapszik. A miniszter ily kijelentést sohasem tett, — de nem is tehetett volna már azért sem, mert tudvalevőleg a régi honvédek ellátási ügye nem is tartozik a honvédelmi miniszter hatáskörébe.

A nagymartoni mandátum. Sopronból táviratozták, hogy Poda Endre apátplébános, a néppárt jelöltje tegnap este visszalépett. Helyette dr. Talos István soproni ügyvédet léptette fel a néppárt, aki körútját ma kezdte meg a kerületben. Nagymartonban a választás napján egy század gyalogság, félszázad lovaság és huszonhat oszondőr lesz. Dégen Gusztáv, a szabadelvűpárt jelöltje, már az egész kerületet bejárta.

A horvát tartománygyűlés. Zágrábból táviratozták: A horvát tartománygyűlés ma folytatta a közoktatásiügyi költségvetés tárgyalását. Dr. Banjavics ki- fejté, hogy a magyarok elrabolták Fiumét Horvátországtól és most a lakosság horvát nemzetiségét is fenyegetik. Ezért a szónok tekintettel a számos veszedelemre, melynek a horvát eleme Fiumében ki van téve, felhívja a kormányt, hogy ott állítson fel horvát népiskolákat. Jogot ad erre a horvát iskolásgyermekek nagy száma. Banjavics azt javasolja, hogy két horvát népiskolát állítson fel: egyet a város és egyet a környéke részére. Ezeket az iskolákat mint magániskolákat felállítani céltalan volna, mert a magyar minisztérium akadályokat gördítene eléjük, ezért a kormány a kondominium értelmének követelje, hogy ezeket az iskolákat, mint nyilvános iskolákat állítsák fel. Ha a kormány semmit sem tenne, úgy az ellenzék utat és módot fog keresni és találni, hogy ezt a követelést keresztülvigye.

Pavic osztályfőnök kijelenti, hogy ő nem hiszi, hogy a horvát kormánynak iskola felállításához joga van, de azt tudja, hogy hatalma nincs rá, hogy beavatkozzék Fiume iskoláigyeibe. Ha Fiume horvát köztudatát emelni akarjuk — ugymond — leghehlyesebben osekuszunk, ha itt, ahol otthon vagyunk, erősödünk.

A délutáni ülésen Schware és Potocnyák beszéltek, akiknek Pavic és Klein osztályfőnökök válaszoltak. Holnapután lesz a költségvetés harmadik olvasása és az 1899-iki zárszámadás tárgyalása.

A zárszámadások. A képviselőház zárszámadási bizottsága Fest Lajos elnöklésével ma ülést tartott, melyen a földmívelési tárcza 1899. évi zárszámadásait tárgyalta Mayer Károly előadása alapján. A bizottság a felmentés megadásának javaslatba hozását határozta el. Ezzel a bizottság az ünnepek utánig elnapolta tanácskozásait. Legközelebbi ülése a jövő év január hó 14-én lesz, amelyen a kereskedelmi tárcza 1899. évi zárszámadásait kerülnek tárgyalás alá.

KÜLFÖLD.

A republikanizmus győzelme.

Budapest, december 18.

Waldeck-Rousseau győzelemre vitte azt az ügyet, melyet a francia kormány átvételekor a kezébe vett. Ha a rennesi ítélet, főképp Galliffet hadügyminiszter gyöngesége és tulzott lojalitása következtében nem szolgáltatott is igazságot, a kormány kegyelmi ténye megóvta a további szenvedésektől az Ördögsgiget egykori rabját s most — a világhiállítást elmulta után — Waldeck-Rousseau elejét vette amnesztia-javaslatának elfogadtatásával annak, hogy a nacionalisták tovább is élőködjenek a Dreyfus-ügyből, aminthogy egyik emberök épp ma is megkísérli egy régi kérdésnek a föllevenését, amelyben annak idején ő maga csufos kudarcot vallott.

A kormány tegnapi győzelme alapján igen hosszú életet jósolnak a Waldeck-Rousseau-kabinetnek, mert a tegnapi szavazás megmutatta, hogy valóban megbízható többségre támaszkodik. Vazeille kormánypárti képviselő azért nyújtotta be módosítványát, hogy azokat a bűntényeket, amelyekkel Mercier, Gonse és Boisdoffre tábornokokat vádolják, üldözni lehessen s a többségnek egy nem jelentéktelen csoportja osztozott is az indítványozónak ebben a felfogásában. De Waldeck-Rousseau böles, higgadt fejtegetése más határozatra terelte a többségnek ezt a részét is. A republikánusok látták, hogy a Vazeille-módosítványt éppen a nacionalisták támogatják legdühösebben s ennél fogva könnyen elhitték Waldeck-Rousseau-nak, hogy a módosítvány elfogadása káros következményű lenne; inkább meneküljenek meg az amugy is megbélyegzett tábornokok és famulusaik; csak meg ne bukják a kormányt,

mely a kongregációk kezéből ki akarja csavarni a vészes hatalmat s végre-valahára republikánussá akarja tenni a hadsereget, vagyis inkább a tisztikart, amely eddig idegen, reakcionárius elemekből toborzódott s a hadseregtől elszigetelt, klerikális szellemű iskolákban nevelkedett. É feladatok kedvéért s hogy végképp le lehessen gyűrni a nacionalizmust és a Mélineben megtestesült köztársasági képmutatást is — a többség lemondott idealizmusáról s úgy fogadta el az amnesztia-javaslatot, amint a kormány kívánta. Dreyfus nem keresheti többé az igazát s Picquart sem bizonyíthatja be bírói szék előtt az ártatlanságát, de a nacionalizmus sem feketíthet be többé senkit — mérgefogai ki vannak törve.

Egy végső kísérletet tettek ugyan még a nacionalisták, de az balul ütött ki. Lasies, Henry „hazafias hamisítás”-nak a pártolója hamisítással vádolta Deleassé külügyminisztert, ugyanazt, aki a Dreyfus-pörben a Panizzardi-féle távirat esetében rábizonyította a hamisítást a hadügyminisztérium embereire. A hírhedt Cuignet őrnagy, akit azután rendelkezési állapotba helyeztek, ma nyílt levelet intéz a külügyminiszterhez, amelyben ismétli azt a lecafolt vádját, hogy a Panizzardi-dologban a külügyminisztérium volt a hamisító, jöllehet ugyanez az ur a bíróság előtt kénytelen volt Paléologue bizonyítékainak sulya alatt megvallani, hogy a hadügyminisztériumban — tévedtek. Ennek a nyelvtölgötésnek, amely nyilván arra számít, hogy senki sem fogja az akkori aktákat újra előkutatni, hogy a bizonykódót letorkolja velök, — semmi hatása sem lesz, és a Waldeck-Rousseau-kabinet diadala tökéletes.

Páris, december 18.

A képviselőház folytatja az amnesztia törvény tárgyalását. Lasies szóvá teszi Cuignet kapitány a mai lapokban közzétett levelét, mely szerint a külügyminisztériumban hamisítást követtek el és kéri, hogy mit szándékozik tenni a külügyminiszter.

Deleassé miniszter azt válaszolja, hogy Panizzardi táviratának az a távirat fordításának azonos-ságát úgy a semmitőszék, mint a haditanács is konstátálta. A miniszter kötelezzé, hogy az alája rendelt kormányzatot megvédelmezze. Ő egészen és teljesen megtette kötelezzéjét és még hevesebb sértések után sem banná meg, hogy kötelezzéjét megtette. (Hosszszantartó tetszés.)

Páris, december 18.

A hadügyminisztérium Cuignet őrnagynak Waldeck-Rousseau miniszterelnökhöz intézett nyílt levele ügyében vizsgálatot indított, hogy megállapítsák, vajjon Cuignet, aki nem tényleges katonatiszt, a közzétételre fel volt-e jogosítva.

A Budapesti Napló előfizetőinek ingyenes balesetbiztosítása.

A Budapesti Napló minden előfizetőjét ingyen biztosítja baleset ellen a Mannheimi Biztosító Társaságnál.

A Mannheimi Biztosító Társaság magyarországi vezérképviselősege a Budapesti Napló minden előfizetőjének halál esetére kétezer koronát, rokkantság esetére kétezer koronát, vagy a baleset mérvének megfelelő összeget biztosítja a balesetbiztosításról szóló kötvényben.

A balesetbiztosításról szóló kötvényt a Budapesti Napló minden előfizetője megkapja, mihielyt be- küldte az előfizetési díjat.

Az előfizetési díj lefizetését postai utalvány- nyal, vagy nyugtával kell igazolni baleset esetén.

A baleset mérvének megfelelő összeget a lelett díjtáblázat révén állapítja meg a Budapesti Napló kiadóhivatala.

A Budapesti Napló kiadóhivatala az előfi- zető biztositási igényét az előfizetés napján be- jelenti a Mannheimi Biztosító Társaság magyar- országi vezérképviselőségének.

A Mannheimi Biztosító Társaság magyarországi vezérképviselőségének két kártérítési összegről, vagyis négyezer koronáról szóló kötvényét kapják azok az előfizetőink, akik több példányára fizetnek elő a Budapesti Naplónak.

A Budapesti Napló előfizetőinek a Mann- heim Biztosító Társaság még azt a kedvezményt is juttatja, hogy a betérés és lopás, valamint más- nemű baleset-biztosításnál számukra öt százalék engedményt ad a rendes díjtáblázatból.

HIREK.

Dekorálás előtt.

„Főgimnáziumunk köztiszteltetben álló, érdemes igazgatójának, Futó Mihálynak tegnap délután” — így hangzik egy hire a Vásárhely és Vidékének — „diszes közönség előtt, a gimnázium tornacsarnokában tűzte mellére báró Toroczky Viktor főispán a Fe- renc József-rend lovagkeresztjét. A főispánt megérkezők a közönség lelkesen megél- jenezte s lendülettel előadott szép beszédje alatt is többször felhangzott az éljenzés, mikor beszéde folyamán kikiint, hogy az ünnepelt nincs jelen. A főispán megszakította a beszédet, egy kül- döttség pedig Futó igazgatóért ment, akit szünni nem akaró éljenzésekkel fogadott a közönség s midőn a főispán mellére tűzte a lovagke- resztet, az éljenzés és a tetszésnyilvánítások ismét megújultak.” Szenzációs hír ez. Az ünnepelt nem volt jelen, és kárba veszett az ünnepi beszéd jó része, a magasztalás, az érdemek elősorolása és a többi. Miért nem jelent meg a kitüntetett igazgató az ünnepségen?

Mely nagy öröme volna a polgári ön- érzetnek, a demokráciának, ha erre a kér- désre a Vásárhely és Vidéke egy jelenet le- írásával felelhetne. És ha a dekorálás előtt lefolyt jelenet a következőképp hangozhatnék.

(Futó Mihály igazgató az íróasztala mellett ül, Horáciust olvassa, majd eldobja az ódak könyvét.)

Az igazgató (bosszusan): Eh, ez is élvezhe- tetlen! Milyen nemesek a formái, de rögön lapos és unalmas, mihielyt Maecenást akarja meg- versselni!

A szobalány (alázatos hangon): Tekintetes uram, három óra. El méltóztatik kénsí az ün- nepsegről.

Az igazgató: Micsoda ünnepségről?

A szobalány: Hát a tekintetes ur ünnepel- séről. Hallottam a boltosunknál, hogy a király egy drága keresztet küldött a tekintetes urnak.

Az igazgató: Igen, a lovagkereszt.

A szobalány: Elővegyem a tekintetes ur íe- kete kabátját?

Az igazgató: Ne vedd elő, Én nem megyek el az ünnepre.

A szobalány: Hogyan?

Az igazgató: Nem megyek el. A király ki- tüntetett engem. Tiszta szivemből örvendek a ki- rályi elismerésnek, de ünnepi beszédre, tapsra nem vágyakozom.

A szobalány: Hát talán akkor elmenjek én a keresztért?

Az igazgató: Nem kell. Majd ide küldik. Végre is a király hozzám címezte az elismerését.

A szobalány: De, tekintetes uram, láttam, hogy milyen szépen földszitették a tornatermet. És sok uri nép ment a gimnáziumba.

Az igazgató: Menjen oda és mondja meg egyik tanár urnak, hogy hála isten egészséges vagyok, de nem mehetek el oda, ahol engem ünnepelek.

A szobalány: Megyek.

(Az igazgató előveszi a bibliát és Koheleth köny- vét olvassa. Néhány perc múlva egy tanár kopogtat.)

Az igazgató: Szabad.

A tanár (izgatottan): Az istenért, igazgató ur, a főispán már beszél, a fiuk rég elénekeltek már az Éljen, éljen, éljen az igazgató kezdetű dalt... Jöjjön gyorsan, igazgató ur... Kinos a helyzet szörnyen...

Az igazgató: Sajnálom, kedves kolléga ur, én nem mehetek el, hogy halljam a magam dí- cséretét. Ilyesfélék tessék a nekrológokra, emlé- keszédre tartogatni.

A tanár: Kérve kérem igazgató ur, ez egy- szer tessék kivételt tenni.

Az igazgató: Épp most olvasom, hogy hiu- ságok hiúsága minden. És olvasom, hogy az el- multaknak nincs emlékeztük. Hát minek tömjé- neztessem a jelenem?

A tanár: Böles és igaz, de iszonyu fölsülés, országra szóló botrány... A főispán meg be- szél... Oh, jöjjön a kollégái kedvéért, a tekin- telyünk kedvéért.

Az igazgató: Jó. A kollégáim kedvéért le- nyilem a dicséreteket. Megyek.

(Az igazgató a tanárral együtt elmegy az ün- nepsegre.)

Tendencia igazgatta a fantáziám. Mert — haj! — a dolog másképp történhetett. Az igazgató ur — így karácsony előtt roppant sok a munka — ebéd után elaludt. És talán innét volt a kis késés.

(H-u)

Budapest, december 18.

— **BUDAPESTI NAPLÓ.** December 15-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **A király.** Bécsből táviratozzák, hogy a király 24-ikén *Wallseeba* utazik, hogy Mária Valéria főherceggasszony családja körében töltse a karácsonyi ünnepeket. 26-ikán vejével együtt Amstettenbe vadászatra megy ő felsége, a honnan 28-án utazik vissza Bécsbe.

— **Ferenz Ferdinánd főherceg születésnapja.** Ma volt *Ferenz Ferdinánd* főhercegnek harminchetedik születésnapja. Reggel ünnepi mise volt a Belvedere-kastélyban, amelyen csak a főherceg udvara jelent meg. A főherceg majdnem minden fejedelmi családtól üdvözlő táviratokat kapott.

— **Petőfi sirja.** Dobra került a fehérgeyházi birtok, amely eddig a *Haller* grófoké volt. Azt a darab földet, ahol *Petőfi Sándor* és honvédbajtársai aluszszák örök álmukat, előverezték. A gróf nemzetség, amely eddig tulajdonosa volt a vártól szentelt földdarabnak, híven őriztette a hősök emlékoszlopát, amelyet a nemzeti kegyelet emelt és most nem volt kizárva az a veszedelem, hogy nem lesz tovább gondviselő kéz, amely megőrizze az emléket a pusztulástól. Volt, aki attól félt, hogy felszántják a nemzet bucsujáró helyét és tán elzárják az utat, amely a szent sírokhöz vezet. Ez a veszedelem most elmúlt. A *Haller*-birtoknak a magyar állam lett az új gazdája. *Daranyi Ignác* földművelésügyi miniszter megvásároltatta háromszázezer koronáért a kincstár számára. Akik értenek a földköstöléshez, azt mondják, hogy a kincstár jó vásárt csinált, hogy ezért a pénztért azt a birtokot meg lehetett venni. A hazafi lelkiismerete pedig azt mondja, hogy azt a darab földet meg kellett vásárolni minden áron. *Daranyi* miniszter kötelességet teljesített, mikor *Petőfi* sirját örök időkre biztosította a nemzetnek.

— **A cár millióit.** Cettinjből írják, hogy a cár öt millió rubelt ajándékozott *Nikita* fejedelemnek arra a célra, hogy országában közmunkákat csináltasson. Első sorban műutakat fognak készíteni, melyek közül a Cettinjből *Danilovgradba* vezető utak nagy stratégiai jelentősége van. A cárnak már be is mutatták az orosz mérnökök által készített terveket. Ezzel a jelentéssel egyidejűleg Konstantinápolyból azt a jelentéseket kapjuk, hogy a *Perciman Hakikat* török hivatalos lap megerősíti a cár ajándékáról szóló hírt és ennek kapcsán nagy dicsérrettel adózik Montenegrónak, mint a Balkán legelőrehaladottabb államának, valamint *Nikita* fejedelemnek, akit a szultán legőszintebb barátjának mond.

A cár is, a szultán is őszinte barátjának mondja *Nikitát*. Vajon melyiknek van igaza?

— **Követ és exminiszter.** Belgrádban ismét van szenzáció. Az odavalló sajtó soká pihent, míg végre akadt valami Európát is érdeklő hír. Ebből most tökélt kövadás a kormánytól nem messze álló *Mali Zurnal*. Az eset főszereplője: báró *Wacker-Gotter*, belgrádi német követ, aki mint a többi követ is érdeklődéssel hallgatta végig azt a törvényszéki tárgyalást, amelyben vádlottként *Genesics* volt szerb miniszter szerepel. A követek mindannyian meg vannak győződve *Genesics* ártatlanságáról s ezt a meggyőződésüket éppen nem titkolják. A tárgyalás befejeztével *Wacker-Gotter* követ odalépett a vádlott exminiszterhez, barátságosan beszélgetett vele s aztán kézzorvással bucsúzott tőle. Ezért most a *Mali Zurnal* azt követeli, hogy hívják vissza a követet. Csak ennyit és nem kevesebbet. Vajon olvassa-e *Vilmos* császár a *Mali Zurnalt*?

— **A király adománya.** Ő felsége *Kress aeronautának* egy kormányozható léghajóval való több évi kísérleteinek előmozdítására 5000 koronát adományozott.

— **Rosthorn Bécsben.** Dr. *Rosthorn Arthur*, Ausztria-Magyarország pekingi követségének tanácsosa, aki végig élte a kínai fővárosban az ostromlás borzalmas napjait, feleségével együtt ma Trieszből Bécsbe érkezett. Közben Velencébe és Merába is ellátogattak *Rosthornék*, hogy ismerőseiket meglátogassák. A király legközelebb fogja kihallgatáson fogadni *Rosthornt*.

— **Királyi elismerés.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király kényei *Kilényi Hugó* kereskedelmi miniszteri tanácsost, a törvényszerű nyugdíjjal saját kérelmére végleg nyugalomba helyezte. Kilényinek ez alkalomból sok évi kintinó szolgálatait az uralkodó elismerését nyilvánította.

— **Eötvös Károly és a Tisza-ünnep.** Illetékes helyről jelenti a *Budapesti Tudósító*, hogy *Eötvös Károly* tagja volt a dunántúli ev. ref. egyházkerület küldöttségének, amely vasárnap délelőtt *Tisza Kálmán*-nál 70-ik születésnapja alkalmából tiszteelt. A neve a küldöttség névsorából csak azért maradt el, mert *Eötvös* a tiszteletgéstől elkésett. Mint a küldöttség tagja hivatalos volt arra az ebédre is, amelyet *Tisza Kálmán* a küldöttségek tiszteletére adott.

— **Összeesküvés Mac Kinley ellen.** Európába csak most érkezett a híre egy állítólagos összeesküvésnek, amelyet hír szerint egy francia gályarab kezdett *Mac Kinley* elnök ellen. Mi igaz a dologban: eddig nem deríthető ki. Tény, hogy a hobokeni rendőrség ezt a levelet kapta egy *Maurier* nevű odavalló előkelő franciától:

Határozott tudomásom van róla, hogy *Mac Kinley* ellen összeesküdtek és meg akarják gyilkolni. Ennélfogva polgári kötelességemnek tartom közölni a rendőrséggel annak az embernek a nevét, aki az összeesküvés feje. A mellékelt névjegy ennek az embernek nevét tartalmazza. Az illető egy megszökött francia gályarab, aki már több ízben volt elítélve. Legutolsó büntetése öt évi száműzetés volt egy anarkhista merénylet miatt. Ha állításomban kétkelnek, tessék a párisi rendőrségnek tudakozódni. A múlt évben ennél az embernél rejtőzött el egy *François* nevű anarkhista. Serantonban egy rendőrgyűlközés ellen merényletet követett el.

Maurier.

Minden valószínűség szerint ki fog sülni, hogy a derék francia valami nagyobb koncesszióban utazik.

— **Vörösmarty-ünnepély.** A fővárosi II-dik kerületi kereskedelmi iskola ifjúsága szép ünnepet állított tegnap *Vörösmarty* emlékének. Nagy és díszes közönség töltötte meg a termet. *Wagenhofer József* tanár tartalmas ünnepi beszédben méltatta *Vörösmarty* költészetét. A beszéd mély hatást tett a közönségre, mely aztán az ifjúságnak *Vörösmarty* verseiből vett szavazati és énekelőadásiban gyönyörködött. Az ifjúság gyűjtést is indít *Vörösmarty* szobrára.

— **A magántisztviselők sorsjátéka.** A Magántisztviselők országos szövetsége ama célok mellett, amelyeknek megvalósításáért lelkesen és törhetetlen energiával küzd, azokról a jelenvaló bajokról sem feledkezik meg, a mik a kereskedelem szellemi munkáit sújtják, sorsukat bizonytalanlanná, helyzetüket keservessé teszik. Az állásban emberek száma oly nagy, a nyomoruk oly beszéd és annyira társadalmi veszedelem, hogy a magántisztviselők szövetsége égg feladatának ösmeri az állástalan emberek segítségét és a helyközvetítés országos szervezését. E nagy-szabású célokat a szövetség a maga erejével nem érheti el. Szükség van a nagy munkában jó emberek támogatására. A pénzügyminiszter elsőnek sietett a szövetség segítségére. Engedelmet adott tárgysorsjáték rendezésére: kétszáz ezer egykoronás sorsjegy kibocsátására. A kereskedelmi miniszter a szövetségnek portókezelvényt ad, hogy a maga részéről is nyomatókusan támogassa a humanitárius célokat. Most már az a gondja a szövetségnek, hogy a sorsjegyeket a magántisztviselők és a kereskedőcégek között elhelyezze. Nincsen kétség benne, hogy a kereskedők és a részvényes vállalatok minden áldozatkészséggel támogatni fogják a magántisztviselők sorsjátékát, hiszen a tisztviselők egy élet munkájával szereznek jogaimat erre a támogatásra. Es kell, hogy a magántisztviselők is egész lélekkel karolják föl a sorsjátékot és ilyeténképp segítsenek szerencsétlen kártyasúton, akiket tép a gond és balsors üldöz. A szövetség a sorsjegyeket már a legközelebbi napokban széjjelküldi és megindítja azt a háborút, amelyet a nyomornak üzent.

— **Hét évi fogságra ítélt miniszter.** Szerbia határain túl is feltűnést keltett, hogy a felségseréttel vádolt *Genesics* volt miniszter hét évi fogságra ítélték. *Genesics* maga bizott a felsőbb bíróságban, azt mérve, hogy ez legalább enyhíteni fogja az ítéletet. Reménye hiábavaló volt, mert mint belgrádi levelezőnk táviratozza, a felebbviteli bíróság megerősítette az elsőfokú ítéletet.

— **Magyarok Amerikában.** Már régóta kint, hogy Amerika nem az az igérettföldje többé, aminek ideát Európában, főként pedig nálunk Magyarországon hiszi az alsóbbrendű néposztály. Ott bizony éppen olyan küzdelmes az élet, mint bárhol és sok keserves tapasztalás sem szünteti meg a kíváncsi orlást. A magyar munkást Amerikában a becstelenség naivsága vitte bele már sok veszedelembé, amelynek emberhalál is volt már gyakran a vége. Különösen a bányamunkásokat éri a baj. A magyar munkás ellen a többi erősen agyarkodik. Mert ólesóbban vállalja a munkát, ezért szálka a többiek szemében, s mindenféle ravaszszággal kellemetlenségbe sodorják. Bele heccelik sztrájkokba, zavargásokba, s amikor már fegyveres erővel mennek a lázongók ellen, eszerben hagyják. Azt már statisztikailag is ki lehet mutatni, hogy a *hungarianok* pusztítja a fegyver. Az amerikai lapok híven beszámolnak erről. Most is hír érkezik egy nagy zavargásról. *Shenandrah* környékén a napokban vagy ezer sztrájkolót, akik nagy erőszakoskodást követtek el, megtámadott a katonaság. Valóságos harc fejlődött ki, úgy hogy a harcúterem átvonuló vasúton be kellett szüntetni a forgalmat. S a hivatalos tudósítás szerint a sheriff nem tudta megakadályozni, hogy mindkét félről több halott és sok sebesült maradt a csatateren. Még nincsenek meg a részletek, de több mint valószínű, hogy a póruljártak javarésze magyar.

— **Isolina Canuti gyilkosa.** A tavaszszal egy darabokra vagdalt holtestet találtak Veronában az Adige folyamban. A titokzatos gyilkosság akkor sok mende-mondára adott okot s a gyanu már elejétől fogva egy csinos bersagliori főhadnaggyra, *Trivulzio* márkira esett, akit le is tartóztattak, de mert bizonyítékokat nem tudtak ellene föhozni, szabadon bocsátották és beszűntették ellene a vizsgálatot. A fiatal leány kiontott vére azonban bosszúért kiáltott. A nyomozást erőlyesen folytatták s most olyan adatoknak jutott birtokába a bíróság, amely az olasz hadsereg több tisztjét kompromittálja ebben az utálatos bűncselekményben.

A veronai *Verona del Popolo* című szocialista lap újra foglalkozik a bűnügygyel s kijelenti, hogy a gyilkos nem más, mint *Trivulzio főhadnaggy* és hogy a bűntett végrehajtásában több tisztárs segédkezett neki. Az újságban részletesen le is írja a bűntett végrehajtását. *Trivulzio*nak viszonya volt a leánnyal, melynek következményeit el akarta tüntetni. Több tisztel együtt ez év január 14-ikén a Chiodo-féle vendéglőbe csalta *Canuti* Isolinát és barátját *Colli Emmát*. Miután leittatták őket, hozzáfogott az operációhoz és hogy a leány ne kiabálhasson, a többi tiszt az asztalkendővel betömte a száját, a mitől a leány megfulladt. Hogy a bűnténynek nyomára ne jöjjenek, a holtestet darabokra vagdalták és éjnek idején a folyamba szórták.

Ezeket a részleteket *Chiodo* vendéglősnék egy barátja írta meg, akinek állítólag maga a vendéglős beszélte el.

— **Öngyilkos önkéntes.** *Lemberg*-ből táviratozzák, hogy *Bruniczki* Enszák bárnak, a leggazdagabb leMBERGI iparosnak 24 éves fia, aki mint önkéntes a 4. diszid-eszrednél szolgált, tegnap este agyonlőtte magát. *Bruniczki*nek társai szemre lobbantották, hogy néhány évvel ezelőtt, amikor még a gimnáziumba járt, egy szállóbeli portás megverte. *Bruniczki* úgy a szívére vette ezt a dolgot, hogy emiatt agyonlőtte magát.

— **Lövöldöző csavargó.** Nagy riadalom volt ma reggel a Tüzér-utóban. *Feuer Kristóf* János, budapesti születésű csavargó, a reggeli órákban megleste volt szeretőjét, *Weil Eszter* napszámosnőt és revolveréből rálőtt. A leányt a golyó a bal tüle mögött találta, de szerencsére csak könnyebb sebet ütött rajta úgy, hogy a maga lábán ment a zsidó kórházba, ahol most ápolás alatt áll. Abban a pillanatban, amikor a golyó a leányt érte, elesett, amit látva a csavargó maga ellen irányította a fegyvert, de már nem sűthette el, mert a járőrelők ebben megakadályozták. A közeli rendőr azután a lökapatányságra kísérte, ahol elbeszélte, hogy azért akarta megölni mindkettőjüket, mert a leány hűtlen lett hozzá. Hat hónapig étek együtt, s miután minden réz költött pénze dacára nem tért vissza hozzá, munkát pedig nem kapott elhatározta a gyilkosságot. Legutóbb Győrben próbált szerencsét, de sikertelenül, s onnan egyenesen azzal a szándékkal jött a fővárosba, hogy tettét végrehajtsa. A lövöldöző szerelmeit átkísérték a vizsgálóbíróhoz.

— **Lesseps leányának esküvője.** Tegnapelőtt volt a párisi St.-Pierre-templomban gróf *Lesseps* Ferdinándnak, a szuezi-csatorna nagynevű tervezője leányának, *Helén* grófnőnek esküvője gróf *François de la Béguissière*-vel. A menyasszony tanúi báró *Fmot* és herceg *Arenberg*, a véglegény pedig *De Bryce* és *De Benoit* tábornokok voltak. Az esketést *Bonnefoy la-rochellei* püspök végezte. A templom szuolóság megtelt a legelőkelőbb közönséggel.

— **Ariadne fonala.** Életre kel a mitológia s meglevenednek előttünk az antik világ csodái. Megtalálták Kréta szigetén Minos király labirintusát s a mesebeli korszak napfényre kerül. Evans Artur, az oxfordi muzeum őro talált nyomára az épületkolosszusnak, amelyből a szerelmes Ariadne végnélküli fonala kivezérte a Minotaurusnak áldozatul szánt Theseust. Ugy szól a hír, hogy a tyrinhi és mykenai paloták törpe építmények ehhez az óriási műhöz képest, amelyet az öreg Daedalus mester remekbe készített Minos királynak, Kréta zsarnok urának. Tövisbokrok rengetege, földje a hatalmas boltívek, a tágas csarnokokat, óriási udvarokat, amelyekben gigászi méretű korszok tömege hevert. Teremre terem következnek itt s mindegyikben felhalmozva a képzőművészet remekel. Az egyik teremben alabastrom trónt találtak; ugyanott hatalmas márványmedence volt, amelyet oroszlánfejek ékítettek; porphir-lámpák és edények, lotuszvirág alakú oszlopok, mint aminők a nagy thébai templom oszlopai, márványszobrok mindenütt nagy mennyiségben heverték. A trójai lelet ehhez képest semmi és Evans ásatásai messze tulszárnyalják Schliemann világhírű kutatásait. Minotaurus ezért csak legenda marad, de hogy Minos király élt s hogy labirintusát tényleg fölépítette, azt Evans ásatásai nagyon valószínűvé teszik. S nagyon valószínű az is, hogy a falakon látható sok bika a Minotaurus legendájával összefügg.

— **Tisza Kálmán üdvözlése.** Az Országos Nőképző-Egyesület választmánya Tisza Kálmánhoz betevendik születése napja alkalmából a következő üdvözlő iratot intézte:

Kegyetlen urunk! Midőn a tetteiben nagy, működésében kiváló s érdemekben gazdag államférfi 70-ik születése napja elérkezte üdvözlésekkal veszi körül a hódolók nagy tömege ünnepli az egész nemzet: engedje meg Nagyméltóságod, hogy az Országos Nőképző-Egyesület is az üdvözlők sorába lépjen s jókívánatainak virágzálat elküldje ahhoz a koszorúhoz, melyet a tisztelők kegyelme kára fűz egybe e nagy nap alkalmából. Örömmel sietünk üdvözölni Nagyméltóságodat, aki nehéz teendői, nagy elfoglaltsága, országos gondjai közepette sem leledkezett meg egyesületünkéről s mindenkor érdeklődéssel és figyelemmel kísérte jótékony működésünket s támogatott is feladatunkat keresztülvitelében. A figyelem, a jótevés, a gondoskodás hálára kötelez, s ezért örömmel ragadjuk meg az alkalmat, hogy a érületünk kifejezését adjunk. A gondviselés őrző keze tartja meg évek hosszú során Nagyméltóságod egészséget és életet, hogy nagy szellemével, bölcs belátásával sokáig szolgálhasson még a haza javára, melynek boldogulására, felvirágoztatására törekedett élete és működése minden pillanatán. Fogadjja az Országos Nőképző-Egyesület részéről ezen kifejezett kívánságunkat s tartson meg továbbra is jóindulatában, kegyességében, amint érdeklődése és részvétele eddig is buzditással szolgált törekvéseinkben. A választmány nevében ö. v. gróf Teleki Sándorné elnök, Rudnay Józsefné, Csiky Kálmáné, Emich Gusztávné alelnökök.

— **Ingyen bor.** Rudas Testvérek, a Domány József börtörműködő cég budapesti képviselői a karácsonyi ünnepek alkalmából csatlakoztak azoknak a sorához, akik a szegényebb osztály nyomorát nemes buzgalommal enyhítik. December 24-ikén munkanélküli, szegény, családok munkások között *ezet liter* magyar árti bort fognak szétosztani. Az Eötvös-utca 44-ik szám alatt lévő irodában adnak utalványt egy liter borra azoknak a nős munkásoknak, akiknek az utolsó munkaadója igazolja, hogy ezen a héten nem voltak munkában. A munkakönyvet is be kell mutatni.

— **Házasság.** Radich Ákos e hó 18-án esküszik örök hűséget a várbeli Szent-István-kápolnában Gregd Sarolta kisasszonnyal.

Steiner Géza eljegyezte Budapestén Antal Ida kisasszonyt.

Dr. Kaiser Ignác ó-turái körorvos jegyet váltott Krausz Hermin kisasszonnyal, Krausz Mór bossácsi földbírtokos leányával.

— **Kikötő munkások estrájkja.** Brüsszelből táviratozza tudósítónk, hogy harmincezer kikötőmunkás strájkol. Félt, hogy a mozgalom még tovább terjed, s a kikötőben egészen szünetelni fog a munka. A gőzhajókat katonaság őrzi.

— **Halálozás.** Mihutin Péter görög-katolikus főesperes, szentszéki ülnök, a belvárosi főgimnázium volt igazgatója és nagyváradi-olaszi plébános, 71 éves korában elhunyt.

Szabó József 1848/49-es főhadnagy, a tenkei szabadelvű párt elnöke, Fekete-Győrösön 72 éves korában meghalt.

Münchenből táviratozzák: Ille Eduárd, az ismert festő és rajzoló, a müncheni képzőművészeti akadémia tanára, tegnap meghalt.

— **Nyolc óras munkaidő.** Teplitz-Schönbaunban a bányatelepekben sztrájk fenyeget. A bányászok közt mozgalom indult meg, hogy a jövő év első napjától fogva csak nyolc óra hosszat dolgozzanak. Az igazgatóság korlátozva figyelemmel kíséri a bányászokat, hogy illegálisan elbocsátja azokat, akik csak nyolc óra hosszat maradnak a tárnában.

— **Két barátság.** Weiss Katalin szakácsnő és Gruber Emerencia szobaleány már rég idő óta szolgálták a Károly-kört 5-ik szám alatt Weiner Gábor kereskedőnél. Az éjjel 12 órakor a lányok szobájából

fájdalmas nyöszörgés hallatszott, amire a házbeli figyelemesek lettek. A szoba zárva volt s így a közelben lévő rendőrt mentek, aki betört az ajtót s ott találta a két leányt eszméletlen állapotban. A gyorsan előhívott mentők mind a kettőt eszméletre térítették hosszas fáradozás után, aztán bevitték a Rókus-kórházba. Minden valószínűség szerint meg akarták ölni magukat, de erre vonatkozólag megtagadnak minden felvilágosítást. Hogy keresték a halált, bizonyítja az, hogy a jól beütött kályha csövét kihúzták s annak a falba vágott helyét jól betömtek. Szerencsére tul vannak a veszedelmen.

(x) **Egyenruhák,** diszöltönyök és libériák, olasz vivószeret igen olcsón kaphatók Tiller Mór és Társa cs. és kir. udvari szállítónál Budapest, Váci-utca 35.

(x) **Esernyők** feltűnő olcsón Détschynél József-ter.

(x) **Kérjünk mindenütt Emke-gyűjtőt!**

(x) **Honl ipar.** Ajánlom általánosán ismert, saját gyártmányú posztó bokavédőimet (gamaszi). Kapható drapp, oliv, szürke, bronz és fekete színben. Párja 1 forint 10 krajcár. Hölgyeknek térdmagasság, párja 2 forint 75 krajcár. Kertész Pál divatruházában, Kerepesi-ut 44. sz., a Népszínházszemben. Eladás nagyban is.

(x) **Ragyogó karácsonyfadisz.** Uj! Football társasjáték frt 2.—. Halifax frt 1.50. Kertész Tódornál.

(x) **Fischer Simon és Társal** selyemüzletében (Bécsi-utca 7.) az ez idei okkázio-eladás folyamában van. 4—10 méteres selyemmaradékok a legutányosabb árban.

(x) **Köztudomásu,** hogy köhögés, rekedtség és elnyálkásodásnál legbiztosabban hatnak Egger mell-pasztilái. Kaphatók minden gyógyszerboltban és droguériában. Doboz 1 kor. és 2 kor. (Próbadoz 50 fillér.) Főraktár: Nádor-gyógyszertár, Budapest, Váci-körút 17.

Podmaniczky-utca 45.

Budapest, december 18.

Mindenképpen szomorú kép bíz' ez.

A burzsoa, aki elég hitvány ahhoz, hogy a valahogyan ez idő szerint nélkülözhetőt ne Nizában mulassa el, ezerszámra vásárolja a kenyeret s boltot nyit a Podmaniczky-utca negyvenötödik számú házában. Ingyen boltot. Csinos kis lány meg az anyja, ennek meg az ura nagy éles késekkel szabja karajokra a kenyeret s az a bizonyos burzsoa, aki elég hitvány ahhoz, hogy ne a kávéházban üljön ilyenkor, csupa cillinderes ur, szerteosztja a karajokat a kuncsaftoknak. Ezzel szoktatják rá a népet arra, hogy munka nélkül is kenyérhez jut az ember. Minek akkor dolgozni? Minek követeli hát meg a burzsoa társadalom a szegény embertől a munkát...

Lennről pedig fölnyúl egy kiaszott, vézna asszonykéz. Nem a poetikus hatás kedvéért, hanem csakugyan az emlőin csüng az a bizonyos éhes gyerek, aki hiába szívja az anyja keblét. Nincsen abban semmi. S az asszony nyög: — kenyeret kérek.

A pártvezetőség nem találja helyesnek az ilyen segélyezést. A pártvezetőség egyenesen kárhoztatja azt, hogy a burzsoa így beleszól az inségbe. Ha van, hát legyen. Tudja meg a társadalom, hogy ez a munka devalvációja. S hova lesz a munkás méltósága, ha ide szoktatják, ha rákapatják az ingyenre?

Lenn egy munkás unottan figyel oda. Lát-szik az arcán, hogy semmi újat se hallott. De mi neki a kenyér. Valósággal dühvel harap bele s ahogy elmegy, az uton jut eszébe, hogy elfelejtett valamit. Visszaforodul.

— Köszönöm, tekintetes ur.

És özönlik be a nép. Künn ellepi a villamos sineket, az egész utcát. Akik már megették a kenyerüket, azok se mennek el. Nagy világos ablakra nézve tárgyalják meg a maguk sorját és a világét.

A nagy, izdatt tükörablak fénypárájában kaszinózik a nyomorúság s el-elsurran a többi között egy-egy siető alak, akinek pupos a melle. Kenyér van begombolva a kabát alá és olyas valakinek szánta, aki nem jöhetett el érte. Talán a vézna, didergő asszonynak a párja fekszik otthon éhesen s talán nem hiányzik mellőle a gyerek se. És mindez a pártvezetőség engedelme nélkül, tisztára úgy, ahogy a természet hitvány rendje beleigazította némely ember dolgát a világ rend-

jébe. Születik a gyerek, lesóványodik az asszony, munkáért rohan a férfi, előbb a jussa tudatában, aztán szerényen, valamit kérve, akár egy kis utcaseprést, ha egyéb nem akad, aztán majd összeesik a veszett nagy kinban, amit csak a férfi ismer, aki nem tudja a legszükségesebbekkel ellátni a párját az a vérből született gyermeket, s a mikor már azon az uton volna, hogy beüti a kenyeres bolt ablakát és rabol az asszonynak meg a gyerekek egy zsömlét, odakínálkozik neki ez a bolt. A pártvezetőség engedelme nélkül...

Érdekes, hogy minden e nélkül történik ebben a világban. A gyárak elbocsátottak a munkásaik közül hatvan százalékot, a műhelyek szintén és a pártvezetőséget egyik se kérdezte meg. Az ég egyformán hamvasszürke mindennap és csak ködöt termel. Ködöt, vizet, ami áteszi magát a szegényes vékony cafaton és csipi a testet. Hórl, istenálódta jó magas, tiszta fehér hórl, amiből ilyenkor már fiók Gellérthegek épülnek az utcákon és amiből ezer meg ezer ember jóllakik, szó sincs. A szegény embertől csak pénzt követelnek mindenfelé, talán még a pártkasszába is, mert hát az se élhet a levegőből, de pénzt nem adnak neki. Ellenben agítálnak az ingyen kenyér ellen, mivelhogy az keserű és csak kinnal nyeli le az ember. Egy elvtárs ma egész délután figyelte és rosszallotta a burzsoa munkát az ingyen pékboltban és az urak vitakoztak vele s én hallgattam és azon gondolkodtam, hogy mikor jutunk mi mindenféle emberek el odáig, hogy megértjük egymást.

Ime ez az ember, tele szofizmával, tele népgyűléses igazsággal — ki nem fogy magából. Látom, hogy erre a pillanatra, egy-két órára, mig újra korogni kezd a gyomor — ezer és ezer ember vigasztalódott itt meg: csak éppen még egy ital viz kellene, aztán majd megsegít az isten. Ilyes a hangulat. És a jólelkűség szép szóval, akadékoskodás nélkül szolgálja ki a nyomorúságot. A maga kenyeréből letör egy darabot s odaadja. — Legyen neked is. — Leszámol azzal, hogy se imádság, se bölcsesség, se semmiféle kadencia nem csillapítja a türelmetlen étvágyat, ha éhes az ember, csak a kenyér. Tehát azt ad. Leszámol azzal is, hogy az örök rendet, hogy az egyik éhes és a másik jóllakott, nem lehet egyszerre megváltoztatni, hogy ez a munka egy csomó századé és jó, ha megbirkóznak vele a századok, amikor belevereztek az ezredévek. Tehát nem kerget lepkét, hanem leszeli minden éhesnek a maga karaj kenyerét. Gyógyítja a pere nyavalyáját, ha nem képes az évezredek fejlődés bűnt megorvosolni. — És akkor odaáll az élő szemrehányás, az utópiák embere...

Kenyérsztó urak, önök türelmes emberek, önökben nincs is ideg. — Itt az okoskodás: zűldség. Adjon isten, ami nincsen, de ha az Isten elfelejtett adni, hát adjon az ember. És ezuttal nem az a hiba ebben a nagy városban, hogy eszmékben volnánk szegények, sem az, hogy talán pártunk ne volna elég, hanem az, hogy kenyér nincs.

Nincs sehol.

Ne tessék ezt túlzásnak venni, szocialista ur. Ma nem abból él Budapest, amit szerez, hanem vagy — a jobb esetben, a készből, vagy csak ugy a világba, valahogyan, egyik napról a másikra, mint a Podmaniczky-utcai publikum. Ha ma nyitva van az az ingyen bolt, az többet jelent, mint hogy ha a jó esztendőben a tőkés, a börtőzner, a nagykereseti emberek odadobnak néhány ezer forintot a plebsnek, hogy egyék az is. Az körülbelül annyi áldozat, amennyit a fehérre terített asztal is megkíván magának, amikor ráfröccsen a karesu pohárból a pezsgő. Budapestén ez idő szerint az a helyzet, hogy ami rendes körülmények között egy forint vagyon, az ma két kölesönkért forint. Pénz nincs és a hitel drága és az élet még drágább. Ha valaha, ugy most fizethetné ki az éheseket szép frázissal az a polgárság, mely maga is szűkséget szenved.

E helyett azonban kenyeres boltot nyit, ahol még azt se kell mondani, hogy: — uram, könyörülj rajtam. Nem kérnek az ember méltóságából semmit se cserébe azért, hogy adnak. Csak adnak — és menjetek emberek s vegyétek el a kenye-

ret, ha éhesek vagytok. Ebben a pillanatban, amikor iszonyuan érzem a gyöngeségemet s tudom, hogy ha neki is vetem a hátam annak a fonák-ságnak, ami az *enyém*, *tied* dolgában évezredek alatt megcsínálódott, csak a hátam bánja meg, de a dolgok rendje tovagördül, mindnyájunkat bele-taposva a földre, — ebben a pillanatban nem tudok a népek gazdasági helyzetének nagy átalakulására gondolni. Nem arra való az idő, annyi itt az éhes ember... De annyi.

A rendőrségtől jön egy ellenőr s azt kérdi a bizottsági uraktól, hogy ezután is az lesz-e a rend, ami eddig. Hogy elég-e egy szál rendőr?

— Sok is.

— Miért kérem?

— Kilátszik az ajtón a lószőr bokrétaja. Némelyek tán be se mernék jönni. Majd csak elbánnak a néppel azonban is valahogy.

— Az után azonban baj van. Ellepik a sineket, a kocsi se járhatnak szabadon. Nem tetszik tudni, hogy milyen lesz ezután a forgalom? Ha apadna...

— Pedig hát nem apad, s az istenért, valahogy el ne kergessenek csak egyet is azok közül, akik be akarnak jönni. A villamos csengessen, félreállanak előle, a kocsiok kiállásuk, hogy: *habó* — s szabad lesz az utca. De ha az urak rendet akarnak, abból még nem lakik jól senki.

... Mert tetszik látni, ez a szocialista ur is rendet akar. Más rendet... És ebben a pillanatban semmi haszna sincs a világnak belőle.

Mert a *mától* is védelmezni kell ám a világot.

(Th.)

Ma nyílt meg a Podmaniczky-utca 45. szám alatt az a kenyérbolt, ahol ingyen osztogatják a kenyeret a szűkölködőknek. Nem volt megnyitó ünnepség, se szónoklat, se semmi egyéb cífaság, csak reggel hat órakor felnyitották a bolt nagy üvegajtáját és bebocsátották rajta az éhezőket és attól kezdve adtak mindenkinek, aki kért, egy darab kenyeret, ha nem volt elég, akkor másodikat is. A bolti helyiség hátsó, magasabb részében hosszú állványon fektet a kenyér, amelyből egymásután kapott mindenki négy-öt ujjnyi széles karéjt. A kiosztás délelőtt tíz óráig nem szünetelt egy percre sem. Óránkint körülbelül négyszáz darab kenyeret osztottak ki. Tíz órakor becsukták a boltot és délután négy órakor nyitották ki újra és folytatták az emberséges munkát este tízig. Egész nap nagy tömeg rongyos ember állt a bolt előtt, ahová csoportonként bocsátották be őket. Néhány rendőr is volt ott, de nem akadt dolguk. Az első nap statisztikája az, hogy összesen négyezerhatszáz darab kenyeret osztottak szét.

A malagai katasztrófa.

Budapest, december 18.

Újabb táviratok szerint a *Gneisenau* német iskolahajó katasztrófája alkalmával 35 tengerész vesztette életét. A szerencsétlenség áldozatai közül *Kretschmann* parancsnok holttestét vetették ki elsőnek a habok. Kezén keztyű volt; fejét és arcát vér borította. A holttestet egy malagai telegramm szerint, egy német zászlóval letakarták s úgy temették el az angol temetőben. Megerősítik, hogy a *Gneisenau* parancsnoka halálmegvételével részt vett a mentés művében. Tiszteivel együtt az utolsó pillanatig a fedélzeten maradt, míg nem fejeik fölött összecsaptak a hullámok.

A német császár a birodalmi kancellárhoz tegnapi kelettel a következő rendeletet intézte:

Mialatt tegnap az az örömm volt, hogy haditengerészetem hazatért tisztjeinek és legénységének Berlinben elismerésemet fejezhettem ki. Kínában tanúsított vitéz magatartásukért, Malagánál súlyos vihar dühöngött, amely *Gneisenau* iskolahajómra végzetessé vált. A hajót elpusztította a hullámok hatalma és vele vitéz parancsnokát, valamint a derekasan küzdő legénység egy részét is, haditengerészetem reményteljes ifjú nemzedékét. Megrendítő esemény ez, amelyre mély fájdalommal tekintek. Haditengerészetem ismét súlyos áldozatokat hozott, de meg vagyok róla győződve, hogy bármit rendel is Isten akarata, nem fog megrendülni a küzdelem és kitartás büszke hivatásában. Megbizom önt, hogy ezt a rendeletemet hozzá tudomására haditengerészetemnek.

Hivatalosan jelentik Bécsben, hogy báró *Spann* tengeragy, a hadi tengerészet parancsnoka, a *Gneisenau* katasztrófája alkalmából *Tirpitz* német haditengerészeti miniszterhez táviratot intézett, legbensőbb részvétet fejezve ki úgy a maga, mint az osztrák-magyar

haditengerészet iránt, amely a szerencsétlenség fölött való gyászban hű bajtársként egynek érzi magát a szövetséges véderővet.

Berlin, december 18.

Vasárnap kellett volna *Gneisenau*nak elhagynia a kikötőt s ebből az alkalomból a hajó fedélzetén búcsúünnepre készültek, amelyre hivatalos volt az itteni német kolónia.

A révkapitány már régebben figyelmeztette *Kretschmann* kapitányt, hogy a kikötőn kívül horgonyozni veszélyes. Egy német tengerész, akit megmenettk, öt óra hosszat küzdött a hullámokkal. Mikor végre a parta hozták, megőrült. A városban a gyász általános. Mulatságok, színházi előadások szünetelnek. A kórházakban és a városházán, ahol a menekülteket ápolják, a német kolónia tagjai, a tolmácsok, a betegek és orvosok között. Egy német matrész rémületben megőrült. A megmenekültek között *van Bülow* kancellárnak egy unokaöccse is.

Szakértők mondják, hogy a *Gneisenau* aligha fogják kiemelni, mert az annyi pénzbe kerülne, amennyit a hajóroncs nem ér.

A Budapesti Napló Naptára.

A *Budapesti Napló* Naptárának szétküldését holnap kezd meg a kiadóhivatal. Egy csekély jele ez az ajándék a mi halálunk azért a szeretetért és ragaszkodásért, amelylyel a *Budapesti Napló* közönsége a mi munkásságunkat kíséri.

A holnapi újsággal vidéki előfizetőink egy része már megkapja a naptárt. Fővárosi előfizetőinknek karácsony előtt kézbesítik a lapkihordók a naptárt. Kérjük vidéki előfizetőinket, hogy az esetleges reklamációkat a helyi postahivatalnál láttamoztassák, előbb azonban kérdezzék meg az újság kézbesítőjétől, hogy nem érkezett-e címükre naptár. E végéből napról-napra közbőljük, hogy a következő nap mely vasuti vonalak mentén lakó előfizetőink számára küldi szét a kiadóhivatal a naptárt.

A december 20-iki, csütörtöki lappal a következő vasuti vonalak mentén lakó előfizetőink kapják meg portómentesen a Budapesti Napló Naptárát:

Budapest—Rutika—Oderberg fővonal.

Fülök—Miskolc
Feled—Tiszolc
Zólyom—Tiszolc
G. Berzence—Selmecbánya
G. Berzence—Léva
Rutika—Csorba
Kralován—Szucháhora
Zsolna—Rajec
Csácsa—Zwardon

mellékvonat

Budapest—Pragerhof fővonal.

Budapest—Székesfehérvár
Székesfehérvár—Moór
Székesfehérvár—Kiscell
Győr—Dombóvár
Székesfehérvár—Nagy-Kanizsa
Balaton-Szent-György—Túrje
Balaton-Szent-György—Barcs
Nagy-Kanizsa—Pécs
Nagy-Kanizsa—Fiume
Nagy-Kanizsa—Szent-Lőrinc
Barcs—Pákrác
Zákány—Csurgó
Csáktornya—Lenta
Csáktornya—Zágráb
Nagy-Kanizsa—Pragerhof

mellékvonat

Budapest—Orsova fővonal.

Nagykikinda—Pancsova
Nagybecskerek—Szecseny
Zombolya—Kis-Komlós
Zombolya—Versece
Temesvár—Arad
Temesvár—Báziás

mellékvonat

Temesvár—Orsova fővonal.

Budapest—Báziás
Szeged—Arad
Valkány—Perjámos

mellékvonat

Budapest—Miskolc—M.-Seiget fővonal.

Hatvan—Szolnok
Miskolc—Fülök
Bánréve—Ozd
Bánréve—Dobsina
Pelsőc—Murány
Pelsőc—N.-Szabolcs
Szerencs—Nyíregyháza
Nyíregyháza—Tisza-Polgár
Nyíregyháza—Csap
S.-A.-Újhely—Mezőlábore
Legénye-Mihály—Kassa
Csap—Ungvár—N.-Berezná
Bátyu—Lavocne

mellékvonat

Budapest—Miskolc—Kassa fővonal.

Aszód—B.-Gyarmat—Losonc
V.-Győr—Gyöngyös
Kaal-Kápolna—Kis-Terenne
Kaal-Kápolna—Kunhegyes
F.-Abony—Eger
F.-Abony—Debrecen
Tisza-Füred—Tisza-Polgár
Miskolc—Torna
Kassa—Torna
Szepsi—Mecenzét
Kassa—Csorba
Margitafalu—Szomolnokhuta
Szepes-Olaszi—Sz.-Váralja
Igló—Lőcse
Poprád—Késmárk—Podolin
Nagy Lomnic—Tátra-Lomnic
Kassa—Orlő
Eperjes—Bártfa

mellékvonat

Budapest—Szabadka—Zimony fővonal.

Kis-Kőrös—Kalocsa
Szabadka—Horgos
Szabadka—Ó-Becse
Szabadka—Baja
Szabadka—Dálja
Baja—Ujvidék
H.-Feketehegy—Palánka
Ujvidék—Ó-Becse
Ujvidék—Títel
India—Vinkovce
Ruma—Vrdnik

mellékvonat

A békecsászár és a puszka.

— Jelenet. —

A német kormány foglalkozik egy új fegyverrel, amely minden eddigi puskánál gyilkosabb hatású.

Filmos császár: Beszéljen, édes fiam, csupa fiú vagyok, kivéve az agyvelőmet, mert ott csupa hadihajók usznak.

A hadügyminiszter: Öszintén megvallva egy új fegyverről van szó.

A császár (lesütli szemét): Mindig új fegyver. Beszéljen egyszer másról is, kedves. Hisz tudja, hogy én vagyok a békecsászár! (sáhnaj).

A miniszter: Egy norvég mérnök találta fel. Az eddigi puszkák közönséges kolbászok hozzá képest. (Lelkesen) Ez a puszka a puszkák királya, a gyilkosság érebe öntött himnusza...

A császár: Nem... nem... Nem akarom hallani e kísértő szavakat... El tőlem, kísértő...

A miniszter (Mihályfi hevével): Nem! Most végre az enyém lesz! Mit bánom én a gyermekeidet, a szomszédokat, s mind ezt a sok irigy ember-álatot, aki a boldogságunkra tör! Eleget szenvedtem eddig... a szenvedés tüze kemény acéllá edzi a lelket! Eljött a pillanat, s te, felelve mindent, az enyém leszel... (hevesen dől el).

A császár (lankadó hangon): Nem... nem... Oh hagyj, kísértő... elveszed nyugalmaimat, a csöndes boldogságot...

A miniszter (izzó hangon suttog a fülbe): Oh, ha látnád azt a fegyvert... Egy golyója tizenhat huszárron megy keresztül, átfúr két falat, megöl négy lovat, egy tüzérvárat és három szekerest... S amikor mindez megtette, tovább süvít, mintha kérdené: „Ez az egész?”

A császár: Ne hozz kísértetbe...

A miniszter: Nincs pajzs, amely ellent tudna állani neki. A kezelése egyszerű. S az egész oly olcsó, édesem, hogy az angyalok sirva fakadtak az égbén, amikor meghallották.

A császár: Gondolj gyermekeimre! Gondolj család boldogságomra! Gondolj a világra, amely békecsászárnak nevez! (Sír.)

A miniszter: Ne hagyj tovább e kétségben. Érzem leheletet hevére, hogy az enyém vagy... a szemed tüze, az ajkad reszketése elárulja, hogy szeretsz s a tagadásod megannyi édes vallomás. Te, az a puszka...

A császár (redőbortul): Adó!...

A miniszter: Ne nevezz Adólinak. Nevezz élő fájdalomnak, nevezz az ég viharának sílgy az enyém! Ugy. Most érzem, hogy az enyém vagy. Kéz a kézben, együtt fogunk haladni az élet rögs útján. Megyek a sajtóirodába, közölni a lapokkal, hogy a kormány tárgyalni fog a feltalálással. Mondj igent, Rebec!

A császár (elháló hangon): A tied vagyok... elfeledek mindent. Lemondok az angyali címről, a világ tiszteletéről, szép terveimről és Szuttner Bertáról. És ha majd csöndes éjszakákon egy lebegő árny jelenik meg álmodban, kezében a béke lilomával, könnyes szemmel, úgy tudd meg, hogy az én voltam, a békecsászár, a fene egye meg a békét...

(Forró csökhöz oltadnak.)

SZÍNHÁZ, ZENE.

Norvég dalok. *)

I.

Hattyú.

— Ibsen. —

Szép, néma hattyúm! Hőfehér
Szárnynyal lebegtél csöndesen.
Hogy van dalod, mely kincset ér,
Nem tudta senki sem!

Szorongva, félve néztél
A tó mélyébe le,
Mely annyi csala, pajkos
Tündérrel van tele.

Csak a válás pillanatában,
A mikor tölem tova keltél,
Csak akkor tűnt ki a titkod:
Ah, akkor énekeltél!

Bűbajos, édes hangon
Dalolva haldokoltál!
Halálod a bizonyság,
Hogy mégis hattyu voltál!

II.

A Monte Pincetőről.

(Nocturne.)

— Bjørnstjerne Bjørnson. —

Halk, bűvös est!
A távozó nap
Mindent pirosra fest.
Sugárzó fenség
Az egész mindenség.
Láng-kéve olvad
Az alkony kódébe.
Ragyog a tájék völgye, halma.
Olyan magasztos a nyugalma,
Mint a halott mosolygó képe.

Kupolák csillognak a város fölött.
Kékes-feketén leng távol a köd,
Mint a feledés! Leng neszletlen át,
És szó a multból ezeréves ruhát.

Minden lobog, ég pirosan, melegen:
A tánc a mezőn, a sugár az egen,
A virág, a gyönyörben illatozó,
Szeretők szemo-lángja, harsány duda-szó.

Összhangra sóvárog a szenvedély:
Minden csupa vágy, csupa tűz, csupa kél!

Leszáll a csönd. Az éjféli lopva jó.
Borong a mult az alvó, néma tájon.
De úgy tetszik, hogy messze a határon
Csodás fény lángol: — tán a szebb jövő?

Az! Mert hatalmas fátyla vagy te, Róma!
Ragyogni fog köröskörül a róna,
Ha újra folgyúlsz! Ébresztő harangok,
Mennydörgő-ágyúk és hozsanna-hangok
Nagy, diadalmas, zúgó keveréke
Jelenti majd, hogy éjszakádnak vége!

Hadd csengjen a nász-dal,
Hadd pengjen a húr!
Láncából Itália
Fölszabadul!
Remény, erős vágy,
Hűség haláláig:
S a szép, nagy álom
Valóra válik!

Ábrányi Emil.

Operaház. Ma este az Operaház-ban Goldmark dalműve Sába királynője került színpadra és a karmesteri emelvényen Márkus Dezső, a prágai Deutsches Landestheater első karmestere ült, akinek már a legutóbbi filharmoniai hangversenyen tapsolt a közönség. A Vigadó nagytermében bebizonyította, hogy elragadó temperamentummal, biztos tudással, kiváló erélyvel játszik az orchesterum óriási hangszerén, ma pedig a közönség zajos elismerése mellett elsőrendű színházi dirigensnek is bizonyult, aki amellyel, hogy finomult stílértékkel kiemeltével a partitúra minden szépségét, vezénylő-pálciájával a színpadon is uralkodik. Márkus Dezső azok közé a dirigensek közé tartozik, akiknek vezénylő-pálciája nyugodt biztonsággal tölti el a színpad és a zenekar minden emberét. Goldmark műremekeinek buja, érzéki varázsát teljes erővel és költői lendülettel rajzolta meg árnyalatokban gazdag ecsetje, amelynek stílértéke feltétlenül biztos. A közönség viharos elismeréssel adózott ma is a művészeknek. Az egész előadás magas színvonalon állt. Didsyné Handel Berta, az Operaház kitűnő drámai primadonnája a címszerepben nagy stílus alakitást nyújtott, amelyet maga Goldmark mester játékaiban és énekben egyaránt tökéletesnek mondott. Vasquez grófné Szulamith szerepében csak úgy csillogtatta fényes, magas hangjait, amelyeknek érzéki varázsa mindig biztos hatást kelt. Brouliknak, mint Assád, mezza vocejával és piánóval érvényre juttatta legjobb szerepét; játéka persze olyan, mintba Smeralditől tanulta volna rosszul. Ney Dávid fenséges Salamonja és Szendrői hatalmas főpapja ismert kitűnő alakítások. Jók voltak kisebb szerepekben Berts Mimi (Astaroth) és Mihályi (Baál Hanán). És kitűnő volt — amiről mindig meg kell emlékezni — a mi agyonfárasztott derék kórusunk. (G.)

Bendiner hangversenye. A fiatal Bendiner Nándor ma este önálló hangversenyt adott a Royal nagy termében. Nem egyedül játszott a végig programját, mint a zongoristák. Mert ő ma még csak titánka. Közreműködött a honvéd-zenekar, Szegheő Vilma kisasszony és Makray László, mint zene-szerző. Bendiner Weber F-moll zongoraversenyével kezdte, aztán játszott a Bach-Busoni-féle preludiumot és fugát, Beethovené egy szonátát, Schumanntól több darabot, Chopin G-moll balladáját, Makray Lászlótól egy nocturne-t, Márkus Jenőtől egy valse caprice-t stb. Bendiner figyelemreméltó tehetségét már a mult alkalommal kiemeltük, amikor a filharmonikusok hangversenyén zongorázott. Egyénisége még kiforrottan, de érdekes. Annak, amit előad, van színe és zamata. Nem sablonos. Inkább azt kifogásolhatók, hogy erősebbnek akar látszani, mint a miyen. A legnehezebb virtuóz-darabok előadására még nincs hibátlan, infallibilis technikája; se azzal a kitartással nem rendelkezik, mely egyforma erővel, lankadás nélkül végzi feladatát, sőt éppen a végén a legerősebb, legkaprázatosabb. Ujjai ma többször megvédtek a billentyűkön és a Chopin-féle ballada vége felé már-már a kimerülés jelei mutatkoztak. Jó lesz, ha Bendiner egyelőre kíméli magát és első sorban azt kultiválja, ami nem követel megdöbbenő, csodálatra-ragadó erőt. Inkább a mélységben, a lágyágban, a finom, poétikus színezésben keresse művészi sikerét. — Bendiner mai hangversenyén mutatkozott be Makray László, akitől Szegheő kisasszony tizenégy dalt énekelt. A szerző erdélyi nemes ur, aki nagy passzióval foglalkozik német, francia és magyar versek megzenésítésével. Mondják, hogy száznál több dala van és ezt a roppant kvantumot legközelebb ki fogja nyomtatni. A komoly kritika nem tűri az udvariasságot. Egész éjszintén megmondjuk tehát, hogy e dalokat nem a nagy hivatás inspirálta, hanem a dilettáns-passzió. A tehetség eredetisége, a gondolat megfogó ujjága, a mely forrásból fakadó szenvedély, a forma szépségében mutatkozó tudás és késztetés nem ad értéket e daloknak. A szerző kedves, finom ember, akit Budapesten éppen úgy kedvelnek, mint Berlinben és Párisban. Magánörökben, szalonokban, ahol a társaság inkább mulat, mint kritizál, bókokkal halmozhatják el a rokonszenves gavalért. De a szeretetremlő hízegésnek meg kell szünni a nyilvánosság előtt, ahol csak a nagy, erős, originális tehetség tarthat számot a kritika elismerésére.

A nyolcvankét éves Feleki. A magyar színművészet egyik legkimagaslóbb alakja, Feleki Miklós, ma töltötte be nyolcvankettedik életévét. A Nemzeti Színház, amelynek az érdemes veterán művész tiszteltbeli tagja, ezen a napon már évek hosszú sora óta tiszteltének és szeretetnek minden gyöngéd jelölve halmozza el a nagy színművészet Nesztorát. Így történt ez ma is. A Nemzeti Színház művészgárdája ma is felkereste Feleki Miklóst a lakásán, ahol melegen, szívből üdvözölték. Délután a veterán művész maga is megjelent a Nemzeti Színház udvarán, ahol a művészszeremélyzet, Beöthy László igazgatóval az élén, valóságos ovációkat rendezett neki. „Feleki bácsi” nem is tudta, s tán nem is akarta elnyomni elérkezéskor a nagy szeretet erre a megnyilatkozására s könnybe borult szemmel köszöntö, hogy ennyire szeretik, becsülik.

— Nem igaz az, — mondta aztán visszatérő jókedvvel a nyolcvankét esztendő Feleki, — nem igaz az, hogy elfelejték a vén komédiást!

Nem is lehet Feleki Miklóst elfelejteni: a magyar színművészet örökké élő diadalmának egy része ő.

Miss Saharet a Vígsházban. A Vígsházban exotikus vendége lesz ebben a színházi évadban. Ez az exotikus vendég Miss Saharet, az ausztráliai születésű táncosnő, akinek neve még egészen ismeretlenül hangzik nálunk, de annál nagyobb híre van a külföldön, ahol az ausztráliai táncosnő bűbajos táncában százazrek gyönyörködtek. Az a néhány száz magyar ember, akik Miss Saharet táncát külföldön jártokban látták, az elragadtatás valóságos extázisával beszélnek róla s azt mondják, hogy táncra komoly művészetszámba megy s hogy épp annyi költséget van benne, akár egy ritmikus költeményben. Miss Saharet tizenkét estét át lesz vendége a Vígsházban s pedig február 17-iktől 28-ikáig. Ugy értesülünk, hogy a Vígsház az ausztráliai táncosleányt egy darabnak a keretében lépteti föl, amelyet külön erre a célra állít be műsorába. Miss Saharet vígsházai vendégszereléséről a mai bécsi újságok is megemlékeznek.

Filharmonia. Gulbranson Ella hétéfnő rendkívül sikert aratott Bécsben, saját hangversenyén, hol zenekari kísérettel énekelt. A művész már visszaérkezett Budapestre és szerdán fellép a filharmoniai hangversenyen. Két Grieg-féle dalt fog énekelni eredeti norvég szöveggel, melynek magyar szövege Ábrányi Emil fordításában a műsoron lesz olvasható. A költeménynek címe „A hattyú”, Ibsentől és „Monte Pincio”, Bjørnsontól.

A szultán Sorma Ágnesnek. A szultán, mint külföldi újságok írják, Sorma Ágnes asszonyt konstantinápolyi vendégszerelése útjából, a Sefakat-éremrenddel tüntette ki. Sorma asszony az első külföldi művész, akit a szultán ebben a kitüntetésben részesített.

A Magyar Színház újdonsága. A Magyar Színház legközelebbi operette-újdonságának, a Primadonnának próbái már annyira előrehaladtak, hogy csütörtökön már zenekar mellett gyakorolja a személyzet Mader Raoul és Pásztor Árpád operettjét. A próbák vezetésében részt vesz Mader Raoul is, aki a premiéren alkalmasint személyesen fogja vezényelni az előadást. A Magyar Színház igazgatósága erre nézve már megtette a kellő lépéseket az intendánsi hivatalnál.

Növendékek hangversenye. Somogyi Mór zongoraművész kitűnő hírnevű konzervatóriuma vasárnap délután tartotta meg ezidei első hangversenyét a Terézvárosi Csinó dísztermében. A konzervatórium hangversenyeit a közönség már az előző évek fényes sikerei révén nagyon megkedvelte és tegnap is előkelő hallgatóság kísérette figyelmes érdeklődéssel a koncert minden egyes számát. A program összeállítása a konzervatórium művészi nívója és paedagógiai kiválósága mellett tett tanúságot. A növendékek játéka színfénnyel bizonyította, hogy a Somogyi-konzervatórium vezetése a legjobb kezeken van. A zongorasztyáiban Kohn Ilona, Haader nővérek, Just Lajos és Stampfl Etelka játszottak tisztán; valamennyien dícséretre válnak mesterüknek. Somogyi Mór zongoraművésznek. Az énekesztályt Bocskai Eugénia, Keyenburg Steffe és Jenney Ettus képviselte. A hegedűosztályból Fischer, Frankel és Schwarz játszottak tiszta intonációval, biztos nyiretyű kezeléssel és éles ritmikaival. Jenney Ettus, Szirmai Imre növendéke kedvesen szavalt el egy monológot. A közönség sűrű tapsokban adózott az egyes szereplőknek, akiknek a sikerétől elismerésre méltó rész a konzervatórium kitűnő tanerőit illeti.

Vendégszerelés a Magyar Színházban. A Magyar Színház pénteki vendégszerelése iránt, amikor Vernier Róza kisasszony, a schweineri udvari operá-énekesnő fogja először énekelni Szulamit cimszerepét, szokatlan érdeklődés nyilvánul a fővárosban. A magyar születésű művésznőnek e fellépése újabb fel-fokozza a figyelmet a nagysikerű bibliai daljáték iránt, melynek népszerűségét jellemzi, hogy a tegnapi 125-ik előadás is telt ház előtt folyt le.

Műkedvelői előadás. A Fővárosi Iparosok Köre tegnap este műkedvelői előadást rendezett saját helyiségében. A sikerült estén Kiss Mariska és Bányai Stefánia, Rákosi Sándor színésziskolájának növendékei tűntek ki s arattak tetszést a Pába című operettben. Az előadás után tánc volt.

Hangverseny a Telefon Hírműködésben. Ma este fél 9 órakor házi hangversenyt rendez előfizetői szórakoztatására a Telefon Hírműködés. A hangversenyen közreműködnek: Bányai Stefánia, Cselenyi Juliska, Kordin Mariska és Reffy Románka úrnők, Czernor Lajos, Deri Jenő és Vécsei Géza urak. Az énekeszámokat Fligi József ur kíséri zongorán. — Hangverseny után az est folyamán érkezett újdonságok felolvasása következik, annak vezetésével pedig még Zöldi Manci egybandájának a muzsikáját közvetíti a Telefon Hírműködés egészen 11 óráig az Emke kávéházból.

MŰVÉSZET.

A király művásárlásai. A király az idén is nagyobb összeget folyósított magánpénztárából képek, szobrok és iparművészeti tárgyak vásárlására. A műdarabok kiválasztását a király Wallacis Gyula közoktatásiügyi miniszterre bízta, aki viszont bizottságot nevezett ki, amelynek hivatása, hogy kijelölje a király, valamint az állam részére vásárolandó műtárgyakat. A miniszter által kinevezett bizottság elnöke Zeilinszky Mihály államtitkár s tagjai a következők: gróf Andrássy Tivadar, gróf Andrássy Gyula, Berzeviczy

*) Ábrányi Emil gyönyörű fordításában közöljük azt a két norvég dalt, amelyeket Gulbranson Ellen asszony a filharmonikusok holnapi hangversenyén fog énekelni.

§§ Egy őrmester vizsontagságal. Lehner Ignác mint számvető őrmester szolgált a kilencedik honvédszázarendnél. Most öt éve tődggyulladása esett, mire az orvosok bevették a kolozsvári katonai kórházba. Kis idő múlva észrevették az orvosok, hogy Lehnernek elfogyott a lába úgy, hogy meg kellett őt operálni. Fagyos lábának levagták három ujját s mikor a seb beheggett, az orvosok őrléinek nyilvánították s a beteget beszállították a tőbolydába. Lehner ekkor levelet irt a feleségének, értesítette őt sorsáról s arra kérte, hogy járjon közbe a hatóságoknál. Az asszony sirt, könyörgött, az őrmester sógora pedig, Simonyi Ignác kereskedő a honvédelmi miniszterhez fordult panaszszal s beadványában elmondta, hogy Lehnernek a kórházban fagyott el a lába s hogy az orvosok csak azért nyilvánították őrlének, mert jélték a leleplezéseitől. A miniszter vizsgálatot rendelt el s az orvosok ujra kijelentették, hogy Lehner gyógyíthatatlan őrlt s hogy lába nem a kórházban, hanem a kórházba való szállítás közben fagyott el. Az őrmestert a miniszter rendeletre elbocsátották a katonai szolgálatból, sógorát, Simonyi Ignácot pedig a miniszterhez intézett

beadványa tartalmáért rágalmazás vétsége címén feljelentették a budapesti büntető törvényszéknél. Több-ször volt ez ügyben már nyilvános főtárgyalás a törvényszéken s ezeken a tárgyalásokon mindannyiszor megjelent maga az örültnek deklarált erősmester is, aki jelenleg mint máv. forgalmi tiszt teljesít a zágárai vasúti állomáson vasúti szakvizsgát. Idő-közben ugyanis letette a vasúti szakvizsgát. A törvényszék a legutóbbi tárgyalásán — ez év tava-szán — azzal napolta el a tárgyalást, hogy Lehnert megvizsgáltatja dr. Ajtay Sándor törvényszéki or-vossal. Átírt a zágárai illetékeséghez, hogy adjon Lehnertnek legalább nyolc napi szabadságot arra, hogy őt Ajtay alaposan megvizsgálhassa. Az orvospro-fesszor megfigyelése eredményét nemrég be is ter-jesztette a büntető törvényszékhez.

Ma volt ez ügyben az újabb tárgyalás *Agorasztó* bíró elnöke alatt. A tárgyaláson dr. Ajtay helyett dr. Németh tanárság jelent meg, aki előadta, hogy a megvizsgálás adatait a *katonai napló* adataival össze-ve, arra a meggyőződésre jutott, hogy Lehnert ab-ban az időben *heveny hallucinatorikus bántalomban*, majd *dementia acutában* szenvedett és ebből a betegségéből kigyógyult.

Ezután a vádlottat, Simonyi Ignácot hallgatták ki. Simonyi beismerte, hogy ő írta a beadványt. Célja az volt, hogy sógorát, aki minden áron ki akart sza-badulni, megmentse. Utána Lehnert Ignácot hallgatta ki a bíróság, aki részletesen elmondta szenvedéseinek történetét. A mai tárgyalás Lehnert Ignácé kihallgatá-sával ért véget. Illethozatalra csak holnap kerül a sor.

§§ A reklám-kép. Horváth Antal fiatal műfesto megfestette tavaly Linhart Vilmos budapesti díszlet-festő életnagyságu arcképét, amint esettől és paletával a kezében, műtermében dolgozik. Linhart átvette a sikerült képet s Horváth megkérdezése nélkül, nyom-tott betűvel ráfestette műtermének a címét, a képet pedig kiügyesztette egy József-körúti kávéház falára reklámnak. Amikor Horváth erről értesült, szerzői jog-bitorlása címén pört indított Linhart ellen. A budapesti törvényszék azonban keresetével elutasította, mert a kép Linhart tulajdona, aki tehet vele, amit akar s így reklámcéllra is használhatja. Hogy a cégért rányomatta, az nem szerzői jogbitorlás. Ezt az ítéletet a tábla s Németh Lajos bíró előadásában ma a legfelső bíróság is megerősítette.

TÁVIRATOK.

A kínai háború.

London, december 18.

A *Daily Mail* pekingi levelezője úgy értesül, hogy az angol kormány követét utasította, hogy a hatalmak közös jegyzékébe erőlyesebb kitéte-lek is foglaltassanak. Különösen azt követeli, az angol kormány, hogy a hatalmak közös jegyzékéi visszavonhatatlanoknak tüntetessenek fel és hogy a nemzetközi csapatok megmaradjanak Pekingben és a Pecsili tartományban addig, míg a közös jegyzékben lefektetett követelményeknek Kína meg nem felelt. A többi hatalmak hozzájárulása s indítványhoz valószínű, mert az az általános meggyőződés, hogy a kínai huzavonó politikával ezemben a legnagyobb érdekre van szükség.

London, december 18.

A *Daily News*nak jelentik Sanghaiból teg-napi kelettel: *Seng* taotáj közölte a konzulokkal, hogy a kínai udvar elhatározta, hogy *addig* nem tér vissza Pekingbe, míg a békét meg nem kötik.

Washington, december 18.

Hay külügyminiszter *Conger* pekingi követ-nek táviratilag néhány instrukciót küldött, ame-lyek elhárítják azokat az akadályokat, amelyek *Conger* eddig még meggátolták abban, hogy a Kínához intézendő jegyzéket aláírja. Most már valószínűleg valamennyi követ, az angol is, azon-al alá fogja írni a jegyzéket.

New York, december 18.

Egy pekingi távirat jelenti tegnapi kelettel: *Chaffee* tábornok bizonyosságot akarván szerezni a boxereknek Hoviszu ellen állított intézett támadá-sáról, egy lovasságból és gyalogságból álló csapatot küldött ki azzal az utasítással, hogy kémlelje ki Hoviszu környékét és a boxerek vagy lázadók esetleges zavargásait nyomja el. A tartományi kor-mány ma ülést tartott, amelyen jelen volt öt előkelő kínai ember is, akiket erre írkérték.

Róma, december 18.

A Stefani-ügynökség jelenti Pekingből 18-iki kelettel, hogy a hatalmak képviselői holnap ülést tartanak, amelyen valószínűleg véglegesen meg-szövegezik a kínai meghatalmazottaknak átadandó jegyzéket.

Berlin, december 18.

Gróf *Waldersee* jelenti Pekingből 14-iki kelettel, hogy a tongku-pekingi vonalon holnap nyílik meg a rendes forgalom.

Szögyény nagykövet a német császárnál.

Berlin, december 18. A *Reichsanzeiger* jelenti: Vilmos császár ma délbén háromnegyed egy órakor 12 új palotában külön kihallgatáson fogadta Szögyény-

Marich osztrák-magyar nagykövetet, aki Ferenc József császár és király levelét nyújtotta át.

Ebben a levélben királyunk köszönetet mond az ideiglenes tábornagyi bot átnyújtásáért. A kihallgatás után a nagykövetet meghívta a császár a reggelhez.

Osztrák tartománygyűlések.

Ionsbruck, december 18. A tartománygyűlésen az olaszok ma megkezdtek az obstrukciót házzszabály-vitákkal és névszerint való szavazásokkal.

Zellinger azt indítványozza, hogy az olaszok ré-széről benyújtott interpellációk felolvasását a legköze-lebbi ülések valamelyikén folytassák, most pedig az állami szeszadóra vonatkozó tartományi pótlékról szóló kormányjavaslatot tárgyalják.

Az olasz képviselők ellenzik az indítványt.

Kathrein azzal a közvetítő indítvánnyal áll elő, hogy azonnal költségvetési bizottságot válasszának, a mai napirend tárgyalását pedig a legközelebbi ülés-en folytassák.

Ebbe az olaszok is beleegyeztek. A költség-vetési bizottság megválasztása után berekesztették az ülést. A legközelebbi ülés ma délután lesz.

Ausztriai választások.

Cernovic, december 18. A falusi községek mai reichsrathi képviselőségválasztásán Cernovicban *Lupu* Florián tartományi törvényszéki bírót (román), Vznic-ben *Wassilko* Nikolájt (6-ruthén) és Radantzanban *Lupu* János tartományi főnökök (román) választották meg.

Salisbury beszéde.

London, december 18. *Salisbury* miniszter-elnök a konzervatív unionisták gyűlésén nagy beszédet mondott. „Olyan időben beszél, — ugy-mond, — amikor bizonyos nyugtalanság urálja a kedélyeket a nélkül, hogy biztosan tudnák, hogy mi történt. A birodalom fénye most egy nagy vállalkozás sikerétől függ és semmiféle erőfeszí-téstől sem szabad visszariadni, hogy a birodalom dicsőségét és fennállását biztosítsuk.”

Bülow Münchenben.

München, december 18. Gróf *Bülow* birodalmi kancellár, tegnap egy órai előterjesztésben megismer-tette a *regens-herceggel* és *Lajos herceggel* jövőendő po-litikájának alapvonalaát, amihez a két herceg is hozzájárult.

A boerok harcai.

Fokváros, december 17. Ideérkezett távira-tok szerint, egy *hét-száz fnyi boer csapat* Aliwal-northnál benyomult Fokföldre s az Albert-Junction-tól délre eső Knappaalig ért.

London, december 18. A Reuter-ügynökség jelenti Fokvárosból tegnapi kelettel: Mikor a boer-ek szombatban az Oránzs folyón az Aliwalnorth-tól nyugatra benyomultak Fokföldre, fokföldi hegyi puskásokra és Brabant lovasaira bukkantak, akik vesztéssel visszavonultak.

London, december 18. Hivatalosan jelentik, hogy *Milner* kormányzó Johannesburgba készül átmenni lakását. Ezt azonban csak egészsége szempontjából teszi s azért ez az intézkedés nem tartós megoldása annak a kérdésnek, hogy melyik város legyen Transvaal fővárosa.

Aliwalnorth, december 18. Az e hó 13-án Rouxvilleon tul vívott harcban *Brabant* seregéből csak egy század lovasság vett részt. Az angolok veszte-sége 8 halott és 18 sebesült. Az utóbbiak közül idő-közben három meghalt. Negyvennyolc ember fog-ságba esett.

London, december 18. A Reuter-ügynökség je-lenti Fokvárosból mai kelettel: Egy tegnap feladott aliwalnorthi távirat szerint egy boer csapat, állítólag Hertzog parancsnoksága alatt, vasárnap Odendalstroom és Bethulie között átkelt az Oranje-folyón. A csapatot 600 emberbe becsülik. Brabant tábornok lovasságának második zászlóalja üldözőbe vette a boerokat, akik előtt Aliwalnorthból kiküldött fokföldi rendőrkatonák és egy vegyes őrjárat elzárta az utat.

Az olasz képviselőházból.

Róma, december 18. A képviselőház mai ülésén a külügyi költségvetés tárgyalása során *Visconti Venosta* külügyminiszter *Guicciardini* kérdésére azt válaszolta, hogy *Ausztria-Magyarország és Olaszország* kormányainak *Albánia* tekintetében már alkalmuk volt elismerni, hogy kölcsönös érdekeik ott biztosítva van-nak a statusquo respektálásával. A tripoliszi kérdésre vonatkozólag azt mondta a miniszter, hogy *Olasz-ország*nak érdekében áll Tripolisz jelenlegi területi viszonyainak fönttartása, ez az érdeke pedig a mi-niszter nézete szerint eléggé biztosítva van. (Helyeslés.) A Ház erre megszavazta a külügyminisztérium költségvetését.

Pestis Oroszországban.

Pétervár, december 18. Mint a *Novosti* jelenti, Saratov kormányzóságban *szibériai pestis* uralkodik és már eddig is sok áldozatot követelt. Számos haláleset volt Andrejevka faluban. A *Novoje Vremja* szerint

Saratovba érkezett bakteorologusok a betegséget szibériai pestisnek minősítették és megítették a szüksé-ges óvó intézkedéseket.

Kölgazdasági táviratok.

Berlin, december 18. A jelzálogbank bukása magával rántotta az *Anhalt* und *Wagener*-bankházat is, amely a császárné udvari bankéve volt. A bankháa moratoriumot kért.

New York, december 18. (Terménynyitódsz.) (Zárlat.)

Gyapot: New Yorkban helyben 10.— (10.—). Jan.-ra 9.46 (9.41). Márciusra 9.31 (9.25). New-Orleansban helyben 9.1/2 (9.1/2). — *Pétroleum*: Stand white New Yorkban 7.25 (7.25). Stand white Philadelphiában 7.20 (7.20). Refined in Cases 8.55 (8.55). Credit Balances at Oil City 1.07 (1.07). — *Zsir*: Western steam 7.35 (7.40). Rohe és Brothers 7.55 (7.75). — *Tengeri* irányzata igen szilárd. — Dec.-re 46.1/2 (45.1/2). Január 44.— (44.—). Májusra 42.1/2 (42.1/2). — *Buza* irányzata tartott. Piros őszii helyben 77.1/2 (78.—). Decembe 76.1/2 (77.1/2). Január 77.— (77.1/2). Márc.-ra 79.1/2 (79.1/2). Májusra 78.1/2 (79.—). Gabona szállítási díja Liverpoolba 2.1/2 (2.1/2). — *Kávé*: fair Rio 7. sz. 7.— (7.—). Dec.-re 5.50 (5.50). Márciusra 5.70 (5.80). — *Liszt*: Spring Whea. clears 2.70 (2.70). — *Cukor*: 3.1/2 (3.2/2). — *On*: 25.— (25.25). — *Réz*: 17.— (17.—). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, december 18. (Terménynyitódsz.) (Zárlat.)

Buza irányzata gyenge. Dec.-re 69.1/2 (70.—) Jan.-ra 70.— (70.1/2). *Tengeri* irányzata igen szilárd. Decem-berre 41.— (39.1/2). — *Zsir*: Decembe 7.10 (7.07). Január 6.82 (6.55). — *Szaionna* short clear 6.65 (6.57). — *Sertés*hús: Decembe 11.25 (11.25). Ja-nuár 11.— (11.—). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Napirend.

Naplár: Szerda, december 19. — Római katolikus: Neméz. Kbjt. — Protestáns: Neméz. — Görög-orosz: (december 6.) Miklós p. — Zsidó: Kislef 27. Chanukkah kezdete. — Nap két: 7 óra 30 perckor. — Nyugszik: 3 óra 53 perckor. — Hold két: reggel 5 óra 49 perckor. Nyugszik: délután 2 óra 05 perckor.

A horvát miniszter fogad d. u. 4 órakor.

Nemzeti Múzeum. Képtár, nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig. Többi tárai 1 korona belépődíj mellett tekinthetők meg.

Téli kiállítás a Múcsarnokban délelőtt 9 órától délután 4 óráig. Belépődíj 1 korona.

A Nemzeti Szalon kiállítása délelőtt 9 órától este 8-ig. A visszautasítottak Szalonja a Klótid-palotában. Nyitva délelőtt 9 órától este 9-ig. Belépődíj 50 fillér.

Országos magyar iparművészeti múzeum és az iparműv-ezeti társulat karácsonyi kiállítása délelőtt 9 órától délután 1 óráig és délután 5-től 8-ig.

Országos Képtár és Dürer-kiállítás az Akadémiában délelőtt 9 órától 1 óráig.

Iparművészeti múzeum délelőtt 9 órától délután 1 óráig.

Teknológiai iparmúzeum nyitva este 7-től 9-ig.

Műegyetemi múzeum nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig.

Magyar királyi állattani intézet múzeuma nyitva dél-előtt 10 órától 1 óráig. Belépődíj 1 korona.

Közelédesi múzeum a városligetben délelőtt 9 órától 12 óráig, délután 3—5-ig.

Magyar kereskedelmi múzeum az iparsarnokban d. e. 9-től délután 2-ig.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9—1 óráig.

Múzeumi könyvtár nyitva d. e. 9—1-ig.

Akadémiái könyvtár nyitva délután 3—7-ig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig és délután 3—8-ig.

Iparművészeti múzeum és iskola könyvtára délelőtt 10 órától 1-ig és este fél 7-től—fél 9-ig.

A kereskedelmi múzeum könyvtára és térképgyűjteménye d. e. 9 órától 12-ig és délután 3 órától 8-ig.

Az új országos kapocsarnok és lépcsőháza délelőtt 9 órától este 6 óráig. Belépődíj 1 korona.

Mentőegyesület helyiségei reggel 8 órától este 6-ig.

Állathatár a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság: VII. kerület Kerepesi-ut. 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től dé-lután 2 óráig. Tudakozó osztály és kereskedelmi szakkönyvtár VII. Kerepesi-ut. 22. sz. Hivatalos órák délelőtt 9—12 óráig és délután 3—6 óráig. A hazai termékek állandó kiállítása, a Keleti mintatár és kereskedelemtörténeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás, melyben az üzletvezetőség árusításokat is eszközöl a városligeti iparsarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 2 órától 4 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereske-delmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Szórakozó helyek.

New York-kávéházban minden este hangverseny a honvéd-zenekar által, felváltva Radics és Balogh zene-karokkal.

Hanusz kávéház Király-utca sarkán, esténként a magy. kir. honvédzenekar hangversenye.

Ferenczi kávéház. Csóka nemzeti zenekarának hang-versenye.

Tátra kávéház. Király-utca Tordajo női zenekarának hangversenye.

Hassán kávéház. Horváth Jancsi jeles zenekarának hangversenye.

Monopol kávéház Váci-körút 37., minden este Oláh Sándor zenekarának hangversenye.

Folles Caprice kiváló új műsor.

Somosy Orfeum válogatott műsor.

Union szalloda, díszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitás kerékpár-terem.

Futzer György éttermeiben Deák-tér, minden este Schreier hegedű-hangversenye.

Erdélyi minta vendéglő. Dalszínház-utca, a fővárosi közönség találkozó helye.

KÜLÖNFÉLÉK.

Végzet.

Ahol örök a rózsanyílás,
S tavaszi verőfény ragyog,
Valakinek a hű szívében,
Tudom, egyedül én vagyok.

Ahol örökkön zeng a kék hab,
S babérfa lombja integet,
Valahol messze tengerparton
Valaki sirat engemet.

Megáldom minden drága könnyét,
Mint titkos órán értem ejt,
Megáldom minden szíveresét,
Mely engem soha nem felejt.

Óh, hogy miattam érte felhő
É tisztafényű homlokot,
Ah, végzet örök gúnyolása:
Én más leányért sorvadozok!

Herceg János.

— **Nászajándék a holland királynőnek.** A brüsszeli *Petit Bleu* kezdeményezésére Hollandiában akció indult meg, melynek az a célja, hogy Vilma királynőnek a holland nemzet nászajándékot adjon, mert, mint a felhívás mondja, „a királynőnek megvolt a lelki ereje, hogy Krüger szomoru európai utjában védelmébe vegye.” Sok tervet ajánlottak, mi legyen az ajándék? Legvalószínűbb, hogy *Leroy* szobrászt fogadják el. Ez a szobor Vilma királynőt úgy őrkíti meg, amint olajággal kezében védőleg terjeszti kezét Krüger elnök feje fölé, a királynő háta mögött pedig a háború fúriája áll, egyik kezében kard, a másikban égő fálya. Vilma királynő, aki klasszikus ruházatot hord, hajóúrszerű áll. Krüger a jobbjaiban kalapját tartja, balkezeiben pedig irattekerest.

— **A kis újságíró.** Páris előkelő szalonjaiban érdekes eset most a beszéd tárgya, amely szerint *Münster* herceg, német nagykövet hirtelen távozásának a következő epizód volt az okozója. A nagykövetnek az volt a megbízatása, hogy Német- és Franciaország közt a viszonyt barátságosabbá tegye, mint amint eddig volt. *Münster* herceg tudomására is adta *Delcassé* francia külügyminiszternek a német kormány céljait, de az ridegen felelte az előterjesztésre:

— Franciaország közeledésének első feltétele az, hogy a frankturi egyezményen enyhíteni kell.

A német nagykövet, mint afféle diplomata, egy arcmával sem árulta el bosszankodását, s befejezte a tárgyalásokat *Delcassé*-val, akiről egy estén később így nyilatkozott:

— Fogalma sincs ennek a *kis újságírónak* a politikáról.

Mint hogy *Münster*nek is elég jó barátja volt

természetes, hogy még abban az órában besugták a nyilatkozatot a francia külügyminiszternek. Rossz nyelvek azt beszéltek, hogy másnap a német nagykövet *Delcassé*-tól egy *billet-doux*-t kapott, amelyben csak ez volt írva:

— Szerencsés utat, *Delcassé*.
— S *Münster* ment.

— **Milliók.** Hivatalosan becsülték most meg *New-Yorkban* a *Vanderbilt* vagyonát, amelyről az amerikai lapok ezeket az adatokat írják: Az összes vagyon mintegy kétszázkilencven millió korona. *Vanderbilt* *Alfréd* része százkilencven milliót ér. *Vanderbilt* *Cornelius* részét harminc millióra becsülik. *Gladys* és *Reginald* harminc-harminc milliót kapnak, *Mrs. Harry Paque Whitney* harmincegy milliót. *Mrs. Cornelius* kézpénz öröksége nyolc millió. A külön hagyatékok *Cauncey M. Depew*, *Rossiter*, a végrendeleti végrehajtók számára. Továbbá az összegek, melyek jótékony alapítványokra s a szolgáknak voltak szánva, 2,284 000 koronára rugnak. Az özvegynek évi 1 000 000 korona jövedelme lesz. Különösen érdekes az összeg, melyet *Vanderbilt* *Alfréd* kap. Vagyonának nagyságát addig nem lehetett pontosan megbecsülni. *Vanderbilt* *Cornelius* drágán fizetett meg *Miss Grace Wilson*, mostani neje iránti szerelmét. Ez állt elveszt 148 milliót, azt az összeget, mely most ifjabb fivérének, *Alfréd*nek jutott. *Chancey Depew*, ki a legnagyobb személyes hagyatékot kapta, 40 000 korona örökségi adót fog fizetni.

— **Egy művész hatványdala.** Az angol hangversenyjártó közönség egyik kedvence, *Edward Lloyd*, a múlt héten egy hangversenyén búcsút mondott a publikumnak. *Edward Lloyd* ötvenöt esztendő s hányában bár még megvan a régi zománc, de erejéből veszteni kezd s nagy okosan nem várja be a népszerű tenorista, amikor sajnálkoznak majd rajta. A búcsu-esten *Lloyd* így szól a közönséghez:

Nincs előttem komikusabb, de ostobább sem, mint az olyan színész, vagy énekes, aki öreg is, hangjavesztett is és mégis göröcsösen ragaszkodik a színpadhoz. Egyik sem meri nyíltan bevallani, de nyugodt órákban mindegyik tudja és érzi magában, hogy csak a régi babérokon élcsöködik, mikor külső nélkül, hangját veszti, a közönség jóindulatát várja. Nos én nem óhajtok ily szerepre vállalkozni. Érzem, hogy a vállam roskadni kezd. És nem akarom bevárni, míg az én kedves közönségem érzi majd meg, hogy fogytán van a hangom. Búcsuzom.

Falrengető taps, éljenzések voltak a beszédre a felelet. Mintegy ötezer ember volt az óriási *Albert Hall*-ban, a hőlkék kendőiket lobogtatták, az urak vállakra emelték *Lloyd*-ot. Később hosszas kérésre ismét az emelvényre ment az énekes, néhány dalt énekelt meg, az utolsóknak ez volt a refrénje: *gondolatok rédm.*

Kimondhatatlan lelkesedés vett e szókra erőt a közönségben. Nem volt a tapsnak, az éljenzések se vége, se hossza. Múltó búcsu-estéje volt egy nagy és szerény művészeknek.

— **Kivégzések Franciaországban.** Egy francia újság írja, hogy *Grévy* elnöksége alatt, bár törvényileg nem volt eltörölve a kivégzés, még sem hajtották egyetlen bűnösön sem végre. Az öreg, *Grévy* papá-t nem vitte rá a lelke, hogy halálos ítélet alá írja a nevét és ha az elítéltet nem ajánlották kegyelemre, akkor *Grévy* Cayennebe, vagy Ujkaledoniába való deportálásra változtatta a halálos ítéletet. Nagy szeretetnek is örvendett emiatt a köztársasági elnök a fegyházakban, a rablőgyilkosok között, akik meg voltak nyugodva a lejük épségéről, amíg „*Grévy* papa” ül az elnöki széken. Szigorubb elvei voltak utódának, *Carnot*nak, aki szabad folyást engedett a halálos ítéletek végrehajtásakor a törvénynek, és csak nagy ritkán kegyelmezett meg. Az ő elnöksége alatt száztizenkét bűnösnek a feje hullott a gilótin alatt porba. Volt ezek közt néhány hírhedt nagyság is, mint *Vaillant* és *Henry* anarkisták. *Casimir-Périer* sem gyakorolta a kegyelmezési jogot önmagától s csak egy-kétszer tett kivételt. Elnökségének hét és fél hónapjában huszonhárom kivégzést hajtottak végre. *Faure* eleinte sok bűnösnek megkegyelmezett, 1895-től 1898-ig mindössze tizenegy halálos ítéletet írt alá, elnökségének utolsó évében pedig tizenegy kivégzés történt. *Loubet*nek eddig még nem igen volt alkalma halálos ítéletet aláírni, vagy kegyelmet gyakorolni, de azt állítják róla, hogy elvei e tekintetben sokban hasonlítanak *Grévy*-éhez.

— **Hipnotizált kutya.** A berlini *Juno* nevű Kynológiai egyesület elnöke a napokban *Warnemünde*-ben nagyon érdekes kísérletet tett tanulmányozás tárgyává. Egy ottani földirtokosnak két esztendő kutyája ugyanis hipnotizálható s ha ebben az állapotban a gazdája bármint is parancsol neki, vakon engedelmeskedik. *Bel-ami* a neve az érdekes kutyának amelyen most nyáron vették észre, hogy a hipnózisra alkalmas médium. A *Warnemünde*-i földirtokos egy vendégével beszélgetett kastélya terrasán július hó egyik délutánján. Kutyája ott feküdt a terras egyik sarkában; szundított. A két úr ember közt kutyákról folyt a beszéd. A vendég tréfásan jegyezte meg beszéd közben, hogy szeretne egy szivarzó kutyát látni; a ház ura mosolyogva azt felelte, hogy az ő kutyáját, annyira tanulékony az, még szivarszívásra is meg lehetne tanítani.

— Ugy-e, *Bal-Ami*, szíved tovább, — szolt a háziur a kutyájának s oda dobta neki szivarja csutakját.

A kutya feltápázkodott és nyaldosni kezdte a szivart. Szavahiétó, komoly emberek tanúsága szerint ezentul valahányszor rákiáltott a kutyára a gaz-

REGÉNY.

A rajongók.

— REGÉNY —

Itta: STEPNJÁK.

(21)

Félénk, kutató kifejezéssel nagy fekete szemében sietett *Tania* barátját megölelni, s leányos ömlengéssel csókolgatta arcát. Hanem a fiatal asszony föltűnő szép arca nyugodt volt és higgadt. Aki ebben a pillanatban megnézte volna a két nőt, bizonyára azt hiszi, hogy *Tania* a szerencsétlen, akit a másik éppen vigasztal. *Zina* sötét szürke szeme teljes nyugodtan fogadta *Tania* levert, sajnálkozó pillantását. Egy felhő sem sötétítette el a finoman metszett egyes homlokot, melyet szőke fürtjeinek hullámos vonala határolt. A viszontatás öröme derült mosolyt csalt ajkára.

Tania megnyugodottnak érezte magát. Szegény gyermek annyira készen volt megnyugodni. Nem fér meg a gyász a reményteljes ifjúsággal.

— Hol van *Grigorij Alexandrovics*? — kérde *Zina*. — Remélem, hogy itthon van.

— Igen. *Krivoluzky* van nála. Mi ide menekültünk, hogy ne zavarjuk őket fecsegésünkkel, — szolt *Tania* — hanem most hogy ilyen tekintélyes számban vagyunk, bátran nekik támadhatunk.

György bemutatatta *Andrejt* a leánynak.

— Ez itt a pajtásom, *Tatiana Grigorjevna*. Kérem, hogy szeresse.

— Igérem, hogy igyekeznem fogok, — szolt a lány s kezét nyújtott *Andrej*-nek. A mozdulat természetes bájosága feltűnt *Andrej*-nek.

Repin és *Krivoluzky* a háziur dolgozószobájában füstfelhő közepette találak.

Andrej-t szokás kedvéért *Petroff* néven mutatták be, jóllehet *Repin* természetesen tudta,

hogy ki, s éppúgy *Krivoluzky* is, aki csak azért jött, hogy vele találkozzék.

Az öreg ügyvéd melegen üdvözölte *Andrejt*. Az öregebb menekültek között *Repin*nek több barátja volt s tudni akarta, hogyan megy a dolguk külföldön.

Andrej kielégítette a háziur kíváncsiságát. Részint személyesen, részint közös barátok útján mindnyájukat ismerte. Kis testület a külföldön az orosz menekültek, s legidősebbjeiket mindenki ismeri. Ezek között voltak *Repin* barátai is.

Kiki magáért küzdött, dolgozott. Nagyobbára elidegenítette őket egymástól a politikai nézeteltérés. Egyesek egészségesek voltak, mások nem. Ez volt minden, amit egyhangu életükről mondhatott.

Attól tartott, hogy itt nem találja az életet olyan egyhangúnak, — szolt a házigazda. Jóindulatu mosoly jelent meg kövér ajkán, de csakhamar eltűnt s az öreg ügyvéd arca visszanyerte szigorú gondolkodó kifejezését.

A társalgás általános lett. *Repin* még Herzen korában járt Svájcban s elbeszélte tapasztalatait s kellemes emlékeit.

— Kinos ellentét lehet öné nézve, — szolt *Andrej*-hoz fordulva — mikor már hozzázokott az ember a tökéletes szabadsághoz, ide kerülni ebbe a szerencsétlen országba, ahol egy szót se szólhat az ember a nélkül, hogy nyakon ne csipje valami zsandár.

— Az ellentét mindenesetre nagy, — felelt *Andrej*. — Hanem ami engem illet, nem valami kinosnak találom; mindenesetre jobban érzem magam itt, mint amott.

Repin hitetlenül rázta nagy fejét. Ez az ember, aki ifjúsága virágában, egész Európán végig idejött ebbe a szörnyű, a kémetől s rendőrtől hemzseggő városba, a biztos halál elé — egy álomért, mely szánalmat s szemrehányást gerjesztett szívében. Ránézett, azután két barátjára, s újra megrázta fejét.

— Nem, ne mondja ezt! — kiáltott fel, — Folytonos aggodalomban élni; nappal soha egy

pillanatnyi biztonság s békesség; éjjel minden zaj arra a gondolatra ébreszt, hogy itt van utolsó perünk! Borzasztó lehet.

A jó ember oly komoly volt, s a patetikus kép annyira eltorzítva, hogy azok, akiket legközelebből érintett, hangos nevetésre törtek ki.

— Bocsánatot kérek — szolt *Andrej* mintegy engesztelőleg, hanem az ön képe valóban nagyon erős.

Repin legkevésbé sem volt megsértve, sőt mint az emberi lélek megfigyelőjét rendkívül érdekelte ez a jelenség. A naiv és udvariatlan nevetés elfojthatatlan kítőrése meggyőzőbb volt minden bizonyítéknál.

— Hát komolyan állítják, hogy nem bánják a környező veszélyeket? kérdezte és csodálkozva nézett körül.

A körnek, amely *Repin* széke körül alakult, legszélén ült *Zina*, s rajta időztek legtovább szemei, mintha általános kérdése különösen rá vonatkozna.

— Tul gyakran jönnek, *Grigorij Alexandrovics*. És sajna, mindenhez hozzázokik az ember — szolt, s egy pillanatra felhő takarta arcát.

Megbocsáthatatlan vigyázatlanság következménye volt a dubravnikai tragédia, amely *Boris*-ot is magával sepepte.

Hanem amilyen természetesen jött, úgy el is tűnt a felhő, s szürke szeme újra oly tisztán, oly nyugodtan pillantott, mint azelőtt.

Jóllehet egy pillanatra sem hagyta el pótolhatatlan veszteségének tudata, mégis lehetetlen volt csak föltűnni is, hogy külső nyugalma csak álarc, amelyet pusztán az akaratérő tart arca elé. Hangjának minden rezgése, a gyönyörű szőke fej minden vonása annyi őszinteséget lehel, hogy még sztoicizmusa is csak valóság lehetett s nem tetetés. Ez maga is hosszú megszokás eredménye volt.

(Folytatása következik.)

dája, mindig hipnotikus álomba merült és ilyenkor bármily, mások keresztülvihetetlen parancsot is lehetett neki szuggérálni.

— **Megőszült madarak.** Egy erdélyi vendéglősnél nyolc évig élt kalitkában egy kenderike. A kis állat ez idő alatt teljesen megőszült s a napokban mult ki végelegyengülésben a kis fogoly. Gazdája ki-lőtette, mert nagyon ritka az őz madár; fehér hol-tól például száz esetben is alig látni egyszer, meg-őszült sast pedig csak a hatvanas években láttak utóljára a Haller grófok fehéregyházi kirúján. Esas-nak egyik szárnyát valamikor meglőtték és mint nyo-morék állat, házi állattá lett a kastélynak, a konyhá-ban élkezett, az istállóban hált. A szabadsághar idején és az abszolutizmus éve alatt megőszült a sze-gény állat, éveken át hiába várva haza egykori gazdá-ját. Amikor a vár régi ura, gróf Haller Ferenc nyolc év kústeini fogságából hazajött, meglepetve látta, hogy régi barátja, a béna öreg sas is megfehéredett.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar- és kereskedelem.

Az Osztrák-Magyar Bank állása december 15-én a következő volt: Bankjegyforgalom: 1.395.641.000 korona (— 6.297.000 korona). Érték-let: 1.216.195.000 korona (+ 1.224.000 korona). Váltótárca 388.448.000 korona (— 7.468.000 korona). Lombard-üzlet: 61.876.000 korona (+ 197.000 korona). Adómentes bankjegy-tartalék: 151.414.000 korona (+ 7.422.000) korona.

A jegybank igazgatósága ma tartott ülésén vá-lasztotta meg az osztrák bankhelyek cenzorait. A bécsi főintézet cenzorai lettek: Mayer Rudolf, Boschan Vil-mos, Kuffner Vilmos, Muche Gusztáv, Schlimp Jó-zsef, gróf Carpine Antal, Liebschen János.

Kamarai gyűlés. A szegedi kereskedelmi és ipar-kamara ma tartotta meg a havi teljes ülést *Szarvady* Lajos elnöke alatt. Az ülés előben a kereskedelemügyi miniszter leíratt tárgyalta, amelyben válaszol a szegedi kamarának a kisiparosok katonai szállítása ügyében tett és az összes magyar kamarák által tá-mogatott fölterjesztésére. A miniszter örömmel vette tudomást arról a meleg és beható érdeklődésről, ame-lyet a szegedi kamara és társ kamarák tanúsítanak a kisiparosok régi és nézete szerint is méltányos óhaja iránt, hogy a közös hadsereg ruházati és egyéb szük-ségeitől a kvóta szerint a magyar államra eső és a kisiparosok, illetve azok állandó szövetkezetei számára biztosítsanak. Habár a miniszter ezúttal — ered-ményt nem várva attól — nem kezdeményezte a kamara által kívánt előzetes tanácskozást a hadbizto-ságok küldötteivel, közli, hogy hajlandó fontolóra venni egy érdekeltek által elkészítendő részletes tervezetet, mely a kisipari szövetkezeteknek mint szállító konzorciumoknak, a katonai kincstár részéről való előadhatóságot nagyobb szállítási mennyisé-gekre is lehetővé teszi. Az elnökség jelenti, hogy a kereskedelmi törvény revíziójára vonatkozólag véle-ménynyilvánításra fűlhívott testület közlő eddig ék ke-reskedelmi egyesület, öt pénzintézet és egy iparvállalat küldte be javaslatát. A teljes ülés a kereskedelmi törvény revíziójára vonatkozó részletes jelentések a beérkezett írá-sos vélemények figyelembe vételével való elkészítésére és a kereskedelmi osztály elé terjesztésére bizottságot küldött ki.

Elhatározták a kamara, hogy habár ezt már az ipartörvény 60. §-ának módosítására alkotott törvény véleményezésénél is megtegte, a fogyasztóknál való megrendelés-nyújtási tilalom alól kivétel engedélyezé-sét kéri a takácsok és a műszövők saját készítmé-nyeire, mert ezek az iparosok a hasonló és legna-gyobb részét külföldi gyártmányoknál jobb, de éppen azért valamivel magasabb árú készítményeiket tul-nyomában csak közvetlenül magánál a vevő közönség-nél képesek jutalmazni értékesíteni. A teljes ülés elhatározta, hogy a törvényjavaslat véleményezésénél már kifejezésre jutott kérést a került nagyszámu szövőinek viszonyairól teendő külön és adatszerű je-lentéssel is támogatja. Ehhez már is 61 szövőiparostól érkeztek be adatok, melyek a kért kivétel indokoltá-gát teljesen megerősítik. Tártyalta a teljes ülés a Bács-Bodrogmegyei kereskedők gyűlésében alakított választási beadványát, amelyben a gyolcsos tótók-nak a kereskedőkre nézve káros üzemeltetést és azok ellen orvoslás kieszközését kéri. A kamara megokolt fölterjesztést határozott el, a panaszolt és más kereskedelmi szakmákra nézve is főnforró sé-relmek sürgős orvoslása mellett, a házalási ügy mi-előbb való törvényhozási rendezésért és ennek a föl-terjesztésnek támogatására a testvér kamarákat is föl-kéri.

A Kőbányai Polgári Söröző Részvénytársaság ma tartotta 8-ik évi közgyűlést. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése egyhangúlag elfogadtat-ak. Az évi nyereség 203.022 korona 02 fillérben álla-pítotott meg és elhatározotott, hogy minden részvény után 8 korona osztalék fizetessék. A szelvények a holnap napról fogva be fognak váltani. Jövőhagyó-lag tudomásul vette a közgyűlés azt a tranzakciót, melyet a társaság a többi fővárosi sörözőkkel és a Királyi Söröző részvénytársaság ingatlanainak és gyári felszereléseinek megvétele tárgyában kötött. A kisor-solt igazgatósági tagok, valamint a felügyelő-bizottság tagjai újból megválasztottak.

Az Országos Iparigazgatóság összes szakosztályai esütrtkön, december 20-ikán délután 5 órakor az egyesület helyiségében egyetemes ülést tartanak. A

napirend tárgya: Dr. Gadl Jenő előadása: A külön vámtérület fölállításának és hasznosságának föl-teléről.

Hiteliszővevények kötelei. Tegnap meg-alakult az Onállóan Működő Hiteliszővevénykeze-tőrszágos Kötelek. Az alakuló ülés elnöknek *Mármich* Aurél országgyűlési képviselőt, alelnöknek *Mautner* Adolfit és *Havranek* Józsefet ügyésznék dr. *Burger* Gézát, ügyvezetőnek dr. *Karácsonyi* Lipótot és iro-da-vezetőnek *Frisch* Jakabot választotta meg. Az ülésen megállapították a kötelek részletes programját. Elhatá-rozták, hogy a fővárosban központi iudakodás intézetét állítsanak fel és hogy a nagy bankhitelek elérésének megkönnyítése végett vizsgálatot tartanak. A tagok részére megfelelő olcsó és szolid hitelforrásokat terem-t a kötelek. A működés mielőbb való megkezdésére végett végrehajtó-bizottságot küldtek ki. Az ülésen a fővárosi tagok teljes számban voltak jelen és vidékről is sokan résztvettek az ülésen. Este bankettet rendez-tek, amelyen több köszöntőt mondtak a kötelek fel-virágzására.

A m. kir. államvasutak bevételei november hónapban saját bálózatukon az ideiglenes összeállítá-sok szerint következők voltak: a személyforgalomban 3.601.300 K. (tavaly novemberben 3.655.482 K.), az áruforgalomban 14.449.800 K. (tavaly 14.016.517 K.), összesen 18.051.000 K. szemben a tavalyi 17.671.947 koronával, ennél tehát kerek összegben 380.000 koronával több, amely többlet úgy, mint az idén állandóan, a nagyobb áruforgalom eredménye. Az év eleje óta november végéig kitett a bevétel a személyforgalom-ból 43.904.175 koronát és az áruforgalomból 139.725.427 koronát, összesen 183.689.602 koronát, szemben 43.998.634 K. végleges bevétellel a személy- és 127.993.304 K. az áruforgalomból — összesen tehát 171.994.938 K. végleges összegbevétellel 1899. január-novemberi időszakában. A folyó évi többlet — válto-zatlan személyforgalmi bevétel mellett — 12.700.000 K. vagyis 10%, amely többlet a folyó év utolsó 3 hó-napjáról szóló végleges kimutatások megállapítása után még emelkedni fog.

Fizetési képtelenségek. A bécsi *Creditoren-Verein* a következő fizetési képtelenségeket jelenti: *Schneider* Ferenc kereskedő Oberholabrun, *Prugger* Aurélia Villach, *Wedenig* Péter-Paternion, *Burczik* János Znam, *Schallit* Jone Tarnopol.

Szesszárak. A kontingens nyersszesz ára *Buda-pesten* 42.— korona pénzben, 42,50 korona áruban. *Bécs-ben* a nyersszesz ára 41,20 korona pénzben, illetve 41,80 korona áruban.

Borjuvásár. 1900. évi december hó 18-án. (A budapesti marha vásártéri vásár-pénztár részvénytar-saságtól.) Felhajtás: Belüldi élő borju 255 drb, leölt borju 36 db, bécsi élő borju — db, — db, horvát, nő-vendékmárha 12 darab, bárány élő — darab, leölt bárány — darab. Árjegyzés a vonos telekekből: Ár-jegyzések — Belüldi élő borju I. r. 72—86 f-ig, kivé-teles 88 f. II. r. 64—70 f-ig, 1 kilónként, leölt borju I. r. 90—96 f-ig, II. r. — f-ig, 1 f-ig, kivét 108 f. kilónként levonas nélkül. Bécsi leölt borju — f-ig. Növendék marha — f-ig, 1 f-ig, I. r. — f-ig, középmínőségű 44—48 f-ig, alárendelt 32—40 f-ig, 1 kilónként. Bárány élő — k., leölt bárány — k., kivételes ár — k-ig páronként. — Elő bárányokért — korona páronként. Lanyha irányzat mellett az üzlet vontatott, de a készlet mégis el-fogyott.

Budapesti sertés-konsumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertés-konsumvásár Árjegyzése 1900. évi december 18. Készlet 1709 darab. Érkezett 1000 darab. Összesen 2709 darab. Eladott 1700 darab. Maradt 1009 darab. Napi árak: 120—180 kilogramm súlyban 74—82 koronáig, 220—280 kilogramm súlyban 78—88 koronáig, 320—380 kgr. súlyban 80—84 K-ig. Öreg nehéz páronként 400—500 kilós 76—86 koronáig. Malac 60—100 kgrig 68—72 korona. A vásár hangulata lanyha volt.

Bécsi sertésvásár. A st.-mari központi vásár-csarnokban tegnap megtartott sertésvásáron bejelentet-tek 13841 darabot, ebből a vásár elején felhajtottak: 3999 darab fiatal sertést, 7263 darab magyar hizott sertést, — nehéz sertést, összesen 13265 darabot. Az irányzat gyenge.

Nagy felhajtás következtében az árak hanyat-lottak.

Jegyzések: kgként élő súlyban (a fogyasztási adót nem számítva) első rendű sertés 86—88 fillér, kivételesen 89 filléren, középmínőségű sertés 72—83 fillér, könnyű sertés 64—70 fillér, fiatal sertés 54—74 fillér.

Az ünnepekre való tekintettel a legközelebbi vásár e hó 24-ikén, hétfőn lesz.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, december 18.

Jó kínálat és javult kereslet mellett az irányzat szilárd és élénk forgalom keletkezett. Összesen 33.000 méterháza buza került forgalomba 5 fillérrel maga-sabb áron. Több tételt kötöttek januárra, 7½ fillérrel magasabb áron. Rozs 5 fillérrel drágább. Tengeri változatlan.

Eladott:

Buza. *Tiszavidéki:* 1000 mm. 79,5 k. 7 K. 90 f., 300 mm. 77,8 k. 7 K. 55 f., 200 mm. 77,8 k. 7 K. 85 f., 400 mm. 77,2 k. 7 K. 85 f., 1000 mm. 79,5 k. 7 K. 85 f., 400 mm. 79 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 79,5 k. 7 K. 40 f., 1000 mm. 79 k. 7 K. 65 f., 100 mm. 78,8 k. 7 K. 85 f., 2000 mm. 78,8 k. 7 K. 77½ f., 300 mm. 78,5 k. 7 K. 50 f., 200 mm. 78,5 k. 7 K. 60 f., 250 mm. 78,4 k. 7 K. 40 f., 200 mm. 78 k. 7 K. 70 f., 150 mm. 78 k. 7 K. 65 f., 200 mm. 78 k. 7 K. 60 f., 200 mm. 78 k. 7 K. 50 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 57½ f., 800 mm. 77,8 k. 7 K. 50 f.,

300 mm. 78 k. 7 K. 55 f., 300 mm. 77,8 k. 7 K. 50 f., 700 mm. 77,5 k. 7 K. 70 f., 200 mm. 77,5 k. 7 K. 32½ f., 100 mm. 77,5 k. 7 K. 35 f., 200 mm. 77,5 k. 7 K. 57½ f., 200 mm. 77,5 k. 7 K. 57½ f., 100 mm. 78,5 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 25 f., 200 mm. 75,5 k. 7 K. 40 f.

Pestvidéki: 300 mm. 79 k. 7 K. 62½ f., 500 mm. 78 k. 7 K. 57½ f., 100 mm. 77 k. 7 K. 40 f., 150 mm. 77,5 k. 7 K. 25 f., 200 mm. 77 k. 7 K. 32½ f., 100 mm. 78,8 k. 7 K. 30 f., 200 mm. 78,5 k. 7 K. 30 f., 200 mm. 76 k. 7 K. 35 f., 200 mm. 75,5 k. 7 K. 40 f., 100 mm. 74 k. 7 K. 10 f.

Raktáru: 1500 mm. 76 k. 7 K. — f. 1000 mm.

75 k. 7 K. — f., 1500 mm. 76 k. 7 K. 72½ f.

Bécsi: 150 mm. 75 k. 7 K. 05 f.

Adai: 2740 mm. 76 k. 7 K. 50 f.

Szentesi: 1500 mm. 77,8 k. 7 K. 53½ f.

Ó-Becsi: 3690 mm. 76,2 k. 7 K. 50 f., 4000 mm.

75 k. 7 K. 25 f.

Fehérmezei: 100 mm. 77 k. 7 K. 50 f.

Erdélyi: 600 mm. 77 k. 7 K. 32½ f.

Mind három hónapra.

Zab: 200 mm. 5 K. 45 f.

Rozs: 200 mm. 6 K. 80 f., 200 mm. 6 K.

45 f., 300 mm. 6 K. 80 f., 100 mm. 6 K. 75 f.

Tengeri: 100 mm. 4 K. 20 f., 300 mm. 4 K. 70 f.

600 mm. 4 K. 72 f.

Készpénzfizetés mellett.

A készpénz hivatalos jegyzése a budapesti áru-és értéktözsde szokásai szerint, készpénzben 50 kilogrammonként — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

B u z a	Kilós	10 kilogramm ára		Kilós	10 kilogramm ára	
		K.-tól	K.-ig		K.-tól	K.-ig
Tiszavidéki	0	75	7,20	79	7,60	7,75
"	"	70	7,20	74	7,60	7,80
"	"	75	7,45	79	7,60	7,80
"	"	70	7,45	74	7,60	7,80
Fehérmezei	"	75	7,50	79	7,60	7,75
"	"	70	7,50	74	7,60	7,75
"	"	75	7,50	79	7,60	7,75
"	"	70	7,50	74	7,60	7,75
Pestvidéki	"	75	7,60	79	7,60	7,80
"	"	70	7,60	74	7,60	7,80
"	"	75	7,60	79	7,60	7,80
"	"	70	7,60	74	7,60	7,80
Bécsi	"	75	7,65	79	7,65	7,70
"	"	70	7,65	74	7,65	7,70
"	"	75	7,65	79	7,65	7,70
"	"	70	7,65	74	7,65	7,70
Bécsi	"	75	7,70	79	7,70	7,75
"	"	70	7,70	74	7,70	7,75
"	"	75	7,70	79	7,70	7,75
"	"	70	7,70	74	7,70	7,75

Egyéb gabonafélék		Kilós		10 kilogramm ára	
		K.-tól	K.-ig		
Rozs	új elsőrendű	70—72	0,80	7—	—
"	másodrendű	—	0,65	6,80	—
Árpá	elsőrendű	90—92	0,70	6,80	—
"	másodrendű	—	0,60	6,70	—
"	égetni való	92—94	0,50	5,70	—
"	sörözőre való	94—96	0,50	5,70	—
Zab	elsőrendű	30—41	0,80	6,70	—
Tengeri	bécsi	—	—	4,75	—
"	máson	—	—	—	—
Répes	káposzta	—	—	—	—
Kéles	bécsi	—	—	5,80	—

A határidőüzlet folyamán a következő k tételek történtek:

Buza áprilisra : : : 7,48—7,41—7,48—7,44—7,45.
Buza októberre . . . 7,60—7,61—7,62—7,63
Rozs áprilisra . . . 7,21—7,22
Zab áprilisra . . . 5,62—5,63
Tengeri májusra . . . 4,85—4,84

Déli egy órakor a következő záróárakat állapi-tották meg hivatalosan a tözsden:

Buza áprilisra . . . 7,46 pénz 7,47 áru
Rozs áprilisra . . . 7,22 " 7,23
Zab áprilisra . . . 5,64 " 5,65
Tengeri májusra . . . 4,84 " 4,86
Répes augusztusra . . . — " —

Délután fél 5 órakor zárul:

Buza áprilisra . . . 7,44—7,45
Buza 1901. októberre . . . 7,60—7,61
Rozs áprilisra . . . 7,19—7,20
Zab 1901. áprilisra . . . 5,62—5,64
Tengeri májusra . . . 4,84—4,85
Répes augusztusra . . . 12,80—12,90

A budapesti értéktözsde.

Az előtözsde csendes hangulatban nyit meg s a két Hitelrészvényben, szerény forgalom mellett, cso-kély árváltozások jöttek létre, míg Államvasutak és járadékok szilárdabb magatartást tanúsítottak és jóval szilárdabban zárultak.

A helyi piac teljesen el volt hanyagolva.

A déli tözsden az alacsonyabb külföldi jegyzé-sek hatására vezető értékek ismét némi árvesztés-ge szenvedtek, habár a tözsden forgalom nem volt tapasztalható. Járadékok tartottak. A helyi értékek el voltak hanyagolva.

A valuták és érváltók változatlanok.

Az előtözsde kedvező.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény —.—.—. Osztrák hitelrészvény 670,25—672,25. Osztrák-Magyar Államvasut 665,50—665,75. Koronajáradék 92,37½—92,50 korona.

A déli tözsde csendes.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 678.——678,50. Osztrák hitelrészvény 668,25—670,50. Osztrák-magyar államvasut 664,75—666.—. Koronajáradék 92,35—92,42½. Leszámlitól bank 422.——423.—. Rima-murányi 488,50—489.—. Közuti vasut 592.——593.—. korona.

GYÖGY-SZER

SISZOL

BGSABÁN

RÉTHY

PÉMETEFÜZÜKORKA

feked/ség
köhögés és
hurut ellen.

ÁRA 60 fillér.

Kapható minden gyógyszerban.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Szor, 1900. december hó 19-én.

Zárva.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szor, 1900. december hó 19-én.

Troilus és Kresszida.

Színmű 5 felvonásban. Írta Shakespeare. Fordította: Fábán István. Színe alkalmazta: Beöthy László.

Személyek:

Priamus	Szigeti	Menelaus	Gabányi
Hector	Cászár	Heléna	Hegyesi
Troilus	Beregi	Achilles	Szászváry
Páris	Horváth	Ajax	Hetényi
Cassandra	Fái Sz.	Ulysses	Ivánfi
Andromache	Hettyey	Diomedes	Mihályfi
Aeneas	Gyöcs	Patroklus	Pálffy
Palas	Egressy	Thersites	Vízvári
Kresszida	Márkus	Alexander	Náday B.
Pandarus	Ujházi	Troilus	Paulay
Agamemnon	Berezényi		

Kezdet 7 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Szor, 1900. december hó 19-én.

Az asszonyrege.

Látványos, zenés bohóság 3 felv. Írta: Reiner Ferenc, zenéjét szerzte: Rosenzweig Vilmos.

Személyek:

Szerencs	Kardos	Boriska	Fenyvesi
Ejzaky	Margó	Piroska	Bécsa M.
Mariska	Gombaszögi	Mandl Manó	Szakai
Juliska	Horváth	Rézi	Láng Etel

Kezdet 7 1/2 órakor.

Jegyek a M. kir. Operaház, Nemzeti és Magyar Színház előadására kaphatók és előjegyezhetők Bárd Ferenc és Testv. zeneműkereskedéseiben Kossuth Lajos-utca 4. sz. és Andrássy-ut 42. sz. a., valamint a New-York kávéházban. (Telefon.)

VIGSZÍNHÁZ.

Szor, 1900. december hó 19-én.

A feleségem nem sikkes.

Vígjáték 3 felvonásban. Írták Busnach és Dobrit. Fordította Göth Sándor.

Személyek:

Chapone	Hegedűs	Saturnin	Szerényi
De Profel	Góth	Beauresson	Gyöngyi
Barbotin	Balassa	Alexis	Bárdi
Chapone-Raoul	Tapolczai	Nanine	Haraszthy
Gabriella	Csillag T.	Montezuma	Pécsi
Eulália	Nikó L.	Guadalquivir	Berzötei

Kezdet 7 1/2 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Szor, 1900. december hó 19-én.

Miss Mary Halton mint vendég.

San-Toy.

Kínai daljáték 3 felvonásban. Írták Edward Morton. Harry Greenbank és Adrian Ross. Fordították Fái J. Béla és Makai Emil. Zenéjét szerz. Sidney Jones.

Személyek:

George Preston	Tollagi	Jung-Sz	Rózsa G.
Poppy, leánya	Bárdi G.	Mi-Kui	Tallian
Bobbie, fia	Raskó	Szin	Nyiri C.
Dudley	Fedák	Pin-Szing	Vasvári
Yen-Ho	Nemeth	Szi-Kiang	Szécsi
San-Toy	Halton	Hu-Ju	Csaposi
Csu-Li	Kovács	Kl. n. császár	Ujvári
Benson	Szirmai	Szing-Hi	Szerdahelyi

Kezdet 7 órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ

Szor, 1900. december hó 19-én.

A XIX. század.

Előadás 3 felvonásban, egy előjátékkal. Írta Pekár Gyula.

Kezdet 7 1/2 órakor.

Rosenthal

2-ik hangversenye,

a fővárosi Vigadó nagytermében, holnap csütörtökön, este 7 és fél órakor, a Vörösmarty szobor-bizottság hozzájárulásával, a Vörösmarty szobor-alap javára.

Jegyek 5, 4, 3, 2, és 1 írtával kaphatók Bárd Ferenc és Testvére zeneműkereskedéseiben, Kossuth Lajos-utca 4. sz. és Andrássy-ut 42. szám alatt.

FOLIES CAPRICE.

Ma:

Die Erbschleicher.

Előzőleg:

Üsd vissza!

Cigányzene a pompásan berendezett

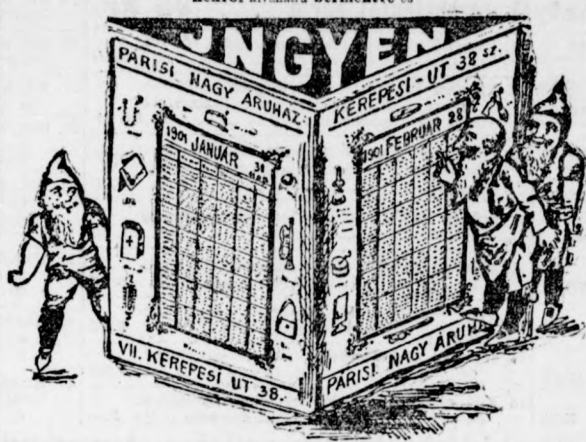
téli kertben.

Az 1901. évi teljes naptárral ellátott

épp most megjelent

képes nagy árjegyzék

a közkezdelt egy és két koronás árjegyzékről, egyeztetve az összes árucik-kekről kivételre bérmentve és

Somossy Múlató

(Nagymező-utca).

Albrecht Ferenc, igazgató.

Pénztárnyitás 7-kor.

Az előadás kezdete 8-kor.

Ma:

FREGOLI!!

vendéglátóknak szenzációs sikere.

Közlekedés utra

„9 óra 23 perc“.

Bohózat 1 felv. és 2 képb. Előadja:

Fregoli Lipót ur.

Személyek:

Prolog			
Anasztasia, egy öreg özvegy	...		
Blanka, leánya	...		
Fortuna, az utóbbi főlegénye	...		
Bogor, a leány udvarlója	...		
György, szolga	...		
Egy rendőr	...		
Egy hordár	...		
Vasuti pénztárnok	...		

Fregoli

A földsz. számozott ülőhelyek árai:

az 1-8. sorig ... frt 2.50

a 9-18-ig sorig ... frt 1.50

Fregoli heti műsora:

Csütörtök: „Belapagó“.

Péntek: „A méh“.

Szombat: „A becsületesség“.

Jegyek ezen igen érdekes vendéglátóhoz kaphatók a Múlató nappali pénztáránál 9-1 óráig és délután 3-tól és este a pénztárnál, egyéni Weiss A. nagytársaság Károly-körút 26. tőzsdé Andrássy-ut 38 és 28. szám alatt egész napon át.

Legcélsebb karácsonyi ajándék

BERÁTS és GALAMB

cégnél

BUDAPEST, V., Daak Ferenc-utca 10.

Női ruhakelmék, barchettek, kreton-batist és brillantinok, ugyisint téli nagykendők december hó végéig igen előnyös árak mellett adatkak el.

Legcélsebb karácsonyi ajándék.

HEIM-féle Meidinger-kályhák.

A feltaláló dr. Meidinger tanár által kizárólag jogosított

HEIMH., BUDAPEST és BÉCS,

cs. és kir. udv. szállító.

Kifűző hirtelű cs. és kir. kiz. szabad.

kályhák

MEIDINGER-OFEN

H. HEIM

eredetben csak a székelyek

Budapestben, Thonet-udvarban kaphatók

A párisi világiállításon a grand-prix-vel kitüntetve.

GOLIÁT MALÁTA SÖR

Kiváló üdítő ital és gyógycélokra szolgál

Ajánlják:

Dr. Korányi és Dr. Kéty

egyetemi tanár urak.

Idegbajokban, verszegényseknél, emésztési zavaroknál, gyengeségeknél stb. kifűző sikerrel használtatik. Arak vidékre kőbányai vasut állomásra szállítva 1 láda 30 nagy palack ... 17 K. 50 f.

1 ... 30 kis palack ... 13 K.

a fogyasztási adót is beleértve.

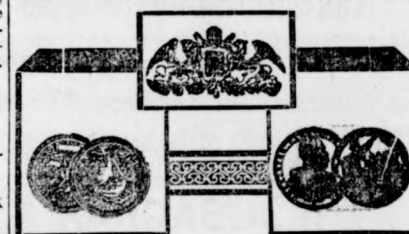
A láda üres palackok 4 hónapra belüli bérmentes visszaadásakor 5 korona visszaszolgáltatatik. Budapestben kapható minden fűszer és csemege-kereskedés és poharanként a „Quisiana Automata Buffet“-be is.

Dupla maláta sör és világos márciusi sör ládánként 1 koronával olcsóbb.

Ezen sörök eredeti minőségben hónapokig elállanak

MEGRENDÉSEI HELY:

Királysöröző Budapest-Kőbánya

Karácsonyi

ajándéknak

legcélsebb üdítő

INTONA

családi hangsz. er.

E közkezdelt hangsz. er. el lehet játszani a legzsebb és legújabb magyar vagy más tozsebb szerinti tofát korlátlán számban minden zenészeret nélkül.

Ára 10 forint. Nagyobb alaku 12 forint.

A kóták dr. bja (érből) 30 krajcz.

STERNBERG ARMIN és TESTVÉRE

cs. és kir. udv. hangsz. er. Alkalmos hangsz. er. forrárt és

KARÁCSONYI KIÁLLÍTÁS

Kerepest-ut 36. szám.

Zongora-termek: Kossuth Lajos-utca 22. sz. (Károly-körút sark). Zenepalota.

Ilhuztrált Árjegyzék ingyen kapható csak meg kell nevezni, hogy miféle hangsz. er. kívánatik az Árjegyzék.

Haggenmacher H-Sörfőzde

Palack Sör

Külföldi sörök: Szalon Sör, Maláta Sör.

GYÁRI TÖLTÉS

Megrendelési helyek: Budapestben V. Kádár-utca 5.

Haggenmacher Kőbánya-Haggenmacher Budafok.

KÖRÜTI FURDO

GOZMOSO

Fedett uszoda.

Nagy karácsonyi vásárt

rendezünk, mely tart december hó végéig, amely időben minden egyes cikk valóságos karácsonyi árak mellett lesz elárulva u. m.:

Valódi prágai glacé-bőrkeztű, (próbálható) párja . . 85 kr.

1. Barchendek, valódi szintartó, méterje . . .	16 kr.
2. Szövött barchendek, legújabb mintákban, mind szintartó, méterje . . .	24 kr.-től feljebb
3. Angol tenis flanel, legjobb minőség mtr. . .	19 kr.
4. Női ruha szövetek, dupla szél e, szép divatos színekben, méterje . . .	19 kr.
5. Gyapjú szövetek, dupla széles, divatos színekben, méterje . . .	25 kr.
6. Női ruha szövet, 120 cm. széles, divatos mintában, méterje . . .	39 kr.
7. Gyapjú flanel, dupla széles, gyönyörű mintákban, méterje . . .	58 kr.
8. Női posztó, tiszta gyapjú 120 cm. széles, legújabb divat színekben, méterje . . .	85 kr.
9. Rumburgi vászon, valódi 54 rőfös, kitűnő minőség, 1 vég . . .	17.50, 19.50 és 21.50
10. Irlandi vászon, kitűnő minőség, 30 rőfös, 1 vég . . .	5.75

11. Lepedő vászon, valódi szélességi, bőrerős, 156 cm. széles, 1 vég ára . . .	6.10
12. Váson lepedő, valódi szélességi, bőrerős, 201 cm. hosszú, 150 cm. széles, varrás nélkül, egy darabban, árja . . .	95 kr.
13. Damaszt étkész készlet, 1 abrosz és 6 asztalkendő, valódi szélességi, gyönyörű mintákban, ára . . .	2.75
14. Kávék teríték rojtval 6 személyre, legszebb szintartó mintákban, 1 készlet ára . . .	1.25
15. Kávék készlet dupla damaszt, ajour szegélyvel, legszebb színekben, 1 készlet ára . . .	3.25
16. Váson székendő, fehér alap, színes szegélyvel, kitűnő minőség, tucatja . . .	1.75
17. Batist székendő női, ajour szegélyvel, gyönyörű divatos színel, tucatja . . .	1.65
18. Női chifon ingek, legszebb fagonokban, dusan himzésel díszítve, 6 db összesen árja . . .	5.—

19. Női corsettek, legjobb sifonból, a legerősebb hölgyeknek is megfelelő, árja . . .	1.20
20. Női nadrág, kitűnő sifonból, dus himzett fodorról, árja . . .	95 kr.
21. Férfi alsónadrág, bőrerős, cöpperből, minden nagyságban, droja . . .	90 kr.
22. Selyem atlasz paplan, 180 cm. hosszú, 120 cm. széles, egész könnyű fehér vattával bélelve, minden színben, árja . . .	7.50
23. Atlasz cachmir paplan, igen könnyű fehér vattával töltve, 110 cm. széles, 170 cm. hosszú, ára . . .	3.25
24. Paplanlepedők, az összes paplanokhoz alkalmas óriás vászonból, egyzélesség, legtartósabb minőség, árja . . .	1.75
25. Szalon szőnyeg, smyrna utánzat, legszebb eredeti színekben, dus választék, 300 cm. hosszú, 200 cm. széles, árja . . .	7.50
26. Ágyelők, smyrna utánzat, 120 cm. hosszú, 60 cm. széles . . .	1.05
ennél nagyobb . . .	1.20

Csipke- és szövet-függönyökben óriási választék. valóságos karácsonyi árak mellett.

(A volt Hirsch Testv.-féle üzlethelyiség)

FISCHER D. és TÁRSAI

Budapest, IV., váci-utca 26. szám,

Vidéki megrendelések (utánvét mellett) lelkiismeretesen eszközöltetnek, meg nem felelő árak készséggel kioszerítetnek.

Karácsonyi ajándéknak

Kétségtől igen előnyösen vásárolhat szolid és izléses

férfi- fiu- és gyermekruhát

Neumann M. cégnél

Budapest, Múzeum-körút 1.

Az első cs. kir. szab.

Duna-Gőzhajózási Társaság

ajánl pécsi közszénbányáiból származó

kitűnő brikettet szobafűtésre

100 kg. ára kisebb mennyiségben:

a székesfőváros balpartján . . . 3 K. 20 fillér.

„ jobbpartján . . . 3 „ 40 „

teljes fuvarrakományban:

a székesfőváros balpartján . . . 2 K. 80 fillér.

„ jobbpartján . . . 3 „ — „

házhoz szállítva, berakással együtt.

Megrendeléseket elfogad:

A társasági közszénbányák elárulító hivatala

BUDAPEST, V. ker., Zrínyi-utca 5.

TELEFON 31—69. sz.

Budapecsten, 1900. december hóban.

A forgalmi igazgatóság.

Magy. kir. államvasutak. Budapesti-balparti üzletvezetőség.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi Államvasutak Pozsony rendező állomás vendéglő üzlete 1901. évi február hó 1-től számított három évi időtartamra czennel nyilvános pályázatot hirdet.

A vendéglőt bérbe venni óhajtok felhívni, hogy szabályszerűen bélyezett, valamint kellő bizonyítványokkal felszerelt ajánlatukat folyó évi december hó 29-én déli 12 óráig a budapesti-balparti üzletvezetőség általános osztályához a következő czim alatt nyújtsák be: „Ajánlat a Pozsony rendező állomás vendéglő bérletére 42843. számhoz”.

Az ajánlattevő köteles ugyanazon üzletvezetőség gyűjtőpénztárána f. évi december hó 28-án déli 12 óráig bánatpénz fejében 250 koronát készpénzben vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban letétbe helyezni, vagy oda posta útján külön borítékban beküldeni. Bánatpénz letéte nélkül az ajánlat nem vétetik figyelembe.

A bánatpénzről nyert pénztári elismerény az ajánlathoz nem csatolandó. A bérletre vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában (Téréz-körút 62. szám, földemelt ajtó 12.) a hivatalos órák alatt megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőnek elfogadják.

A bérbeadó üzletvezetőség fenntartja magának azon jogot, hogy az ajánlattevők közül — tekintet nélkül a megajánlott bérösszegre — szabadon választ hasson.

Budapest, 1900. december 3.

Budapest balparti üzletvezetőség.

Ajándék

Karácsony és Újévre.

Étkészlet	6 személyre	28 db	6	frtől	10	frtől
	6	„	42	„	5	„ 75 „
Kávékészlet	6	„	15	„	3.75	„ 18 „
Teakészlet	6	„	15	„	4	„ 20 „
Mocakészlet	6	„	15	„	4	„ 20 „
Mosdókészlet	4.50, 5.—, 6.—, 6.50, 7.50, 9.—, 10.—, 12.—, 15.—, 20.—					forintig.
Uvegkészlet	6 személyre	39 db	6.50, 7.50, 8.50, 9.—, 10.—, 15.—, 24.—			frtől, asztali ebédli, szalon- és hűtőszobalimpák.

Glaser Lipót IV., Egyetem-utca 11. sz. (gr. Károlyi palotával szemben).

Titkos betegségek szakorvosa

gyanút, gyors, alapos és kényelmes módon biztos gyógyulást óráról órára szerezve, 30 éves kórú és magánorvosi tapasztalataival fogva legjobban ajánlható

Dr. CZINCZÁR J.

egyetem. orvosudor
gyógyít férfiaknál és nőknél foglalkozni szigorú nélkül mindennemű bármily régi kórú

Nemi betegségeket
ugymint húgyesőfolyást, hólyag- és vizeleti bajokat, bújakóros sebeket, syphilist, önfertőzésből eredő idegbajokat, a legmunkasabb

hőrbetegségeket és szépséghibákat
továbbá

Nemi gyengeségi állapotokat
(Impotencia)

meglepet biztos eredményt gyorsan a legújabb módon.

Rendelő-intézet: Budapest, VII. Ezerpest-ut 14. sz. 1. e.

Rendelés: délelőtt 10—4-ig, délután 6—8-ig.

Külön váróterem. Külön be- és kijárat. Levelekre rögtön válasz.

Mi akar pénzt!!!

megvárakozni, az jól előzően vásárolni! Után 30 kr. postaköltséggel jár, hogy bárki megrendelést szerkesztve címét jövevény. Minden áram vásárolt cipőért 6 havi juttatást vállalunk, nem tevékeni saját költségemen visszavesszük és a postánként levona nélkül visszazadom.

Férfi cipő: 3.—
cipő egy darabban 3.—
Férfi cipő: 3.—
cipő egy darabban 3.—

Valódi oroszlakcipő, dupla talppal 8.50
Postócipő oroszlakcipő, dupla talppal 8.50
Oroszlakcipő, dupla talppal 8.50
Oroszlakcipő, dupla talppal 8.50
Valódi bagaracsi, egy darabban, vízhatlan háromszoros talppal, jótállás mellett 8.50

Térleg és postócipő, téli, meleg bélis 5.—
Erdélyi daróc (hullai) csizma, csúszós bőrbőrrel, daróc bélével téli 7.—

Daróc-cizma bőrből, meleg kivitelben 5.50
Nő ugró- v. borjúcipő, csúszós cipő, meleg béléssel 3.—
Postócipő borjúcipő, erős kivitelben 3.50
Oroszlak cipő, postócipő 3.50

Hűtőcipő postócipő, báránybőrrel, prémel szegve 4.—
Még többet előadunk, ha harisnyában a láb talpa egy papírra rajzolunk. Könyv árjegyzék több árú árúval, melyet ingyen és bérmentve küldünk.

AGULÁR DÁVID fia BUDAPEST, Deák-tér 6. sz.

AZ IFJUSAGNAK

nincsen kedvesebb, alkalmasabb, értékesebb

karácsonyi

ajándék

a jó könyvnél.

Egész sora a szebbnél-szebb könyveknek áll rendelkezésére a közönségnek. Párátlanul olcsók, mert 50 fillérrel kezdve 6-8 koronáig minden korbeli megtalálja a magának valót. A következőket különösen ajánljuk.

I. Fiuknak.

A búrok hazájában. Irta: Gauss V. . . 2.50 kor.
Géllábok. Irta: Tábori R. . . 2.50 kor.
Hős fiúk. Elbeszélés a magyar szabadsághararól. Irta: Rákosi V. Albumkiadás . . . 6.— kor.
Elhagyottan. Irta: Malot H. Albumkiadás . . . 6.40 kor.
Nagyapóknál. Irta: Benedek Elek . . . 4.— kor.
Robinson Kruso. Átdolgozta Sebők Zs. . . 4.— kor.
A kis Kelemen története. Irta: Rákosi Jenő . . . 3.20 kor.

II. Leányoknak.

Szélvész kisasszony. Irta: Tutek A. . . 2.50 kor.
Szeretet. Irta: Gaal Ida . . . 2.50 kor.
Zsófia naplója. Irta: Szabóné N. J. Albumkiadás . . . 6.— kor.
Othon. Irta: Malot H. Albumkiadás . . . 6.— kor.
Rózsák között. Irta: Tutek Anna. Albumkiadás . . . 5.60 kor.
A piros bóbíások. Irta: Szabóné N. J. 6.60 kor.

III. Kis gyermekeknek, kezdő olvasóknak.

Az én meséskönyvem. Irta: Gegus Ida. 50 mese. Pompás, nagy alaku könyv 2.40 kor.
Ugyanaz 100 mesével . . . 4.80 kor.
Arany abécé. Irta: Pósa bácsi. . . 3.— kor.
Képes abécé. Irta: Egri György . . . 3.— kor.
Apa mesél. Irta: Benedek Elek . . . 2.40 kor.
Végül ott a **Filléres könyvtár** száz kötete. Ezek árú kötetenként 50 fillér s a legkiválóbb magyar írók könyveit hozza. Egy ilyen **Filléres könyvtár**-kötet is kedves karácsonyi ajándék a maga színes bekötésével.
Ismételve hangsúlyozzuk, hogy páratlanul szép, olcsó és kitűnő könyvekről van szó, melyek igaz lelki gyönyörűségére és örömeire szolgálnak a magyar ifjúságnak. — Minden könyvet portmentesen küldünk, ha annak ára és 20 fillér előre utalványoztatik.

Singer és Wolfner

könyvkereskedése

Budapest, Andrássy-ut 10. szám.

Ugyanott megrendelhető:

Az Én Újságom. Képes betti gyermeklap Szerkesztő: Pósa Lajos. Negyedévre 2 korona.

Teljes árjegyzék ingyen és bérmentve küldünk.

Karácsonyi kiállítás KERTÉSZ JENŐ áruházában

Alapítva 1880.

Budapest, Kerepesi-ut 8. és Múzeum-körut 19.

Alapítva 1880.

Ezer és ezer meglepő újdonságokat tartalmaz, amelyek mind itt fel nem sorolhatók, a kényelem szempontjából a cég azt a közkeletű rendszert folytatja, hogy a szabott árak minden darabon feltűnően láthatók.

Babák a legkisebbtől a legnagyobbig, onakis előrehozott minőségben

FRANCIA

alvó szemmel, hosszú, fesztűs hajjal
ctm. 28 32 36 39 42 46 50
frt. 1.50 1.75 2.00 2.25 2.50 2.75 3.00
ctm. 46 50 54 58 62 66 70 74
frt. 4 5 6 7 8 9 10 11 12 14

FRANCIA

Bembrandt, gondórhajó
ctm. 28 32 36 39 42 46 50
frt. 1.50 1.75 2.00 2.25 2.50 2.75 3.00
ctm. 54 58 62 66 70 74
frt. 3.00 3.50 4.00 4.50 5.00 5.50 6.00
alvó szemmel 10 szálalékkal drágábbak.

Képes levelező albumok

dusgrazdag választékban
sz. 1 2 3 4

frt. 1.50 1.75 2.00 2.25 2.50 2.75 3.00
diszesebb 2.50, 3, 4, 5 frt.

Fénykép albumok nagy formájú plüsch vagy bőr 2.50, 3.00, diszesebbek 3.50, 4.00, 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 20.00, 21.00, 22.00, 23.00, 24.00, 25.00, 26.00, 27.00, 28.00, 29.00, 30.00, 31.00, 32.00, 33.00, 34.00, 35.00, 36.00, 37.00, 38.00, 39.00, 40.00, 41.00, 42.00, 43.00, 44.00, 45.00, 46.00, 47.00, 48.00, 49.00, 50.00, 51.00, 52.00, 53.00, 54.00, 55.00, 56.00, 57.00, 58.00, 59.00, 60.00, 61.00, 62.00, 63.00, 64.00, 65.00, 66.00, 67.00, 68.00, 69.00, 70.00, 71.00, 72.00, 73.00, 74.00, 75.00, 76.00, 77.00, 78.00, 79.00, 80.00, 81.00, 82.00, 83.00, 84.00, 85.00, 86.00, 87.00, 88.00, 89.00, 90.00, 91.00, 92.00, 93.00, 94.00, 95.00, 96.00, 97.00, 98.00, 99.00, 100.00

Emlék-könyvek plüschből
50, 1.00, 1.50, diszesebbek 2, 3 és 4 frt.

Városi kasszettek berendezve, plüsch plüschből 1.50, 2, 3, 4, 5, 10 frt. bőrből 1.50, 2, 3, 4, 5.

Remek ajándék! Egy három osztályú tolltoll-tűzők dísz- vagy plüsch keretben, aquarell képpel 5 frt. nagyobb 6, 7 és 8 frt.

makönyvek, fehér, szép felületű 1.50 és 2 frt.

Férfi kasszettek (4 fűzővel) 1 frt. kétféle 2.00, diszesebb 3, 4, 5, 10 frt.

Öltözéki tollak, tokban, tokból 1.50, 1.80 és 2.00, gröngháznyelű 2, 2.50 és 3 frt.

Szivar tárcák legf. bőrből, 1.50, 2.00, 2.50, 3.00, 4.00, 5.00 frt. himnuszal alatta arcképek 2, 3, 4, 5 frt. arcképek monogrammal 1 forinttal drágább. Koronával 2 frt.

Cigaret, dohány tárcák legf. bőrből 1.50, 2, 2.50, 3, 4, 5 ezüstmonogrammal 1.50, koronával 2 frt. drágább. Pénztárca-kék ugyanolyan ár.

Dohányzó asztalok fűzővel fűző 3, 4, 5 frt. díszes majolika lapon 6, 7, 8 frt. nikkell alvanyon 10 frt.

Szivar készlet fűzőből 2.50 és 3.50 diszesebb 4, 5, 6.

Korona tárcák egy darab bőrből 50, 75, 1.00, 1.50, és 2 frt. Keshony nikkell 1.50 és 2 forint.

praxial dísz órák, bronz v. o-ozüst 6.50, 8 és 10 frt.

Plüsch fűzők anyagkával 1.50. Fém-kereszt szentelt víztartóval, 22 cm. nagy szelvény plüschből díszítve 2.50.

China ezüst árak 10 évi jótállással. Cukortartók 2.50, 3, 4 frt. süteménytálcák 2.50, 3, 4 frt. Gyümölcsládák 3, 4, 5 frt. Fűzőkészletek tucatja 13 frt. villa 13 frt. kanál 13 frt. kávékanál 7.50. Ugrancsok Bernhardt alapszélből fűző árban. Tűző (samovir) fűző nikkell fűzőből 10, 12, 15 frt.

Cooper. Bőrhárisnya.

8 színnyomatu képpel és ugyanolyan borítékkal, köve (4 kor.)... 2 kor.

Fekete tónusnyomatu képekkel és borítékkal, köve (2 kor. 30 fill.)... 1 kor. 40 fill.

Képek nélkül, köve (2 kor.)... 1 kor.

Az Utmutató. Amerikai beszély. 8 színnyomatu képpel és ugyanolyan borítékkal, köve (4 kor.)... 2 kor.

Fekete tónusnyomatu képekkel és borítékkal, köve (2 kor. 80 fill.)... 1 kor. 40 fill.

Képek nélkül, köve (2 kor.)... 1 kor.

Vadölő. Beszély az amerikai indiánusok életéből. Fordította Vachott Sándor. 8 színnyomatu képpel és ugyanolyan borítékkal, köve (4 kor.)... 2 kor.

Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivatalában

CRÈME DE FANCHON

3 sziv ved. jeggyel

Rögtön finomító és szépség arcakrém. Legjobb a világon. Ártalmatlan! Zsírtalan!

Kis üvegy 1 K. Nagy üvegy 2 K. Főreklár:

"ORISIT" gyógyszer. Budapesti Rákóczi-utca 3. Válassz 29 dírt utóbbi beutak. dősz 300 n frakció.

Ruha karácsonyra!

Füldöltöny, gyermeköltöny 3 frttól, férfiolöltöny, férfi télikabát 10 frttól, városi bunda, utazó bunda 30 frttól kezdve.

Deutsch Mór és fia Ruhatelepe: Angol divat, Károly-körut 116. Központi városi ház, kaszárnya 6. és 7. Vidéki megrendelések utánvételre eszközöltek.

VETŐÁRPA

Kvasitzai-Manna-Pedigree,

saját utántermés, mely korai érés következtében legnagyobb hozat és telimlag csekély hiány túlerővel és a legnagyobb keménytartalom által kitűnik. Ára 50 kilónként 9 korona. Szállítás utánvétel vagy pedig az összeg előzetes beküldése mellett. Zsákok saját költségén, ajánl a

Gróf Eszterházy-féle birtok-bérlet Farkashida, Nagyszombat mellett.

BUTOR részletfizetésre!

Allami és városi tisztviselők, katonatisztek, egyháziak, valamint más hiteles személyek kedvező áron részletfizetés mellett kapnak szállár gyártmányú asztalos- és kárpitosi bútortokat.

Dósa Kálmán Bpest, Erzsébet-tér 18. sz. Sas-utca sarkán, I. em. A leggyorsabb 25 kr. levéljegyzet beküldése után békémetre küldt fenti cég R. osztálya. 5167

Titkos betegségek

gyógyítására a specialista legjobban ajánlható számos éven át szerzett gazdag kórházi tapasztalat alapján

Dr. FABINYI J.

v. kórházi orvos, specialista

gyógyít legrovidebb idő alatt biztos sikerrel férfiaknál és nőknél: húgyvesztést, hólyagbajokat, bujakorok sebeket, syphilist, ennek következményeit, macskás bőrbajokat és az önfertőzésből támadt idegbetegségeket.

Melegpő az érdemű férfui gyengeségénél (impotentia) egy fiatal, mint öregebb egyénekénél. Biztos siker folytán a honorárium utólag is fizethető. Levelekre díjtalanul válasz; kíváncsiakra gyógyászok.

Lakás: Budapest, Erzsébet-körut 12. sz., (Dohány-utca sarkán, I. emelet).

Bejártat a lépcsőn. Külön váróterem. Rendelés délelőtt 9-3-ig, este 6-8-ig.

„The Gresham“

életbiztosító-társaság Londonban Magyarországi fiók:

Budapest, V. Ferenc József-tér 5-6. a társaság házában.

A társaság vagyona 1899. december 31-én kor. 177,060,451.-

Évi bevétel biztosítások és kamatokból 1899. évi december 31-én 30,835,871.-

Kifizetések, biztosítási és járadéki szerződések, valamint visszavásárlások stb. után a társaság fennállása óta (1848) 363,793,872.-

Az 1899. évben a társaság 5338 kővényt állított ki 56,097,103.-

összeg értékekben. — Prospektusokkal és díjtalanul kasszák, melyek alapján a társaság kötvényeket kiadott, továbbá ajánlatokkal, díjmentesen szolgál a magyarországi- és a kelet-Béka Budapestben, valamint ennek ügynökei a fiók minden nagyobb városában.

DÓCZI LAJOS

A modern magyar irodalom díszes, a Csók, Széchy Mária. Utolsó szerelem és a magyar Faust-fordítás pályakosorus költőjének

összes munkái

megjelennek első végleges kiadásban.

A magyar irodalom közzes ártit még nem garantált értékebb és szebb mű, mint az első végleges Dóczy. Kiállítás klasszikus kiadását avatja és éhességével teszi a művet a legzebb díszkötésműnek is. Betűje külön és csúszta készült modern metszésű antik betű, a melynek nyomát finom velin-papíron gyönyörűsége olvasni.

A végleges kiadásból megjelenik:

- I. kötet. Csók. Vigaszték. — Fűzve 4 korona. Köve 7 korona.
- II. kötet. Goethe: Faust. Fűzve 6 korona. Köve 9 korona.
- III. kötet. Széchy Mária. Történelmi színmű. — Fűzve 5 korona. Köve 8 korona.

Egyidejűleg a három kötettel megrendelhető pompás díszkötésben: Utolsó szerelem. Történelmi vigaszték. Köve 6 kor. 40 fill. — Végzetes párok. Társadalmi színmű. Köve 6 kor. — Beszélyek és vázlatok. Két kötet. Köve 12 kor. 40 fill. — Költőmennyel. Köve 6 kor. 40 fill.

Megrend: WODIANER F. ÉS FIAI (LAMPÉL ROBERT) cs. és kir. udv. könyv. deliutó Budapest, ANDRÁSSY-ÚT 21. SZ.

Kollarits József és Fiai

os. és kir. udv. szállítók

„Ipsilanti-hoz“ Budapest, IV., Váci-utca 32. szám.

Tisztelettel felkérlek a nagydírmű közönséget vászon, asztalnemű, kész lechnemű és dus választék mosó divatárakból rendezett jutányos

karácsonyi kiállításuk

szíves megtekintésére.

MAGYAR FÉM- és LÁMPAÁRU-GYÁR

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG BUDAPEST-KÖBÁNYA.

Villamos és légszuszecsilárók.

Petroleum-lámpák minden célra.

Fém- és diszmű-tárgyak.

Valódi királyolaj biztonsági petroleum.

Raktárak Budapestben:

- II. Fazekas-tér 3-4.
- V. Gizella-tér 1. szám.
- VI. Teréz-körut és Király-utca sarkán.
- VIII. Üllői-ut 12. szám, a Kálvin-tér sarkán.
- X. Jászberényi-ut.

Pozsony: Lőrincapu-utca.

Kolozsvár: Wesselényi-utca 20.

Debrecen: Simonffy-utca 1.

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: Józsefkörút 18. szám.

En Csillag Anna

180 centiméter hossz
óriási Loreley-hajammal
a magam találmányu
mádm 14 havi használa
következtében nőtt oly
nagyra. Ezt a neműt

a leghíresebb tekintély
Beyeten szernek ismer
el a haj kihullása ell
a hajnövesztés előseg
sére, uraknál gyarapi
a teljes erős szakáll
vésését és már rövid ha

nalát után a hajnak és a bőrnek természetes fényt és tömörséget és megóvjá a korai megöszüléstől a legkésőbbi vénkorig.

Postai szétküldés napot
az összeg előzetes behi-
dése vagy postai után-
mellett az egész világ-
gyárból, a hova az össze-
megrendelések küldend

Csillag Anna
nécs Csillagassza 14

Csillag Anna assz., B
Kérem postautánvé
egy tégelyt az Ön kit
hajpomádéjából külden
Metternich Vilma grófn
Ruhein kastély, Mexén

Csillag Anna assz., Bé
Kérek utánvételt egy
gely Csillag-hajnövesz
pomádét amelyet már ha
náltam. küldeni.

Tisztelettel
Hohenlohe herceg, szül. S.
herceg.

Csillag Anna assz., Bé
Szögyén-Marich grófné
excia megbízása folyt

kérek egy tégelyt az én
kitűnő pomádéjából 3 f
ért. Vegye egyuttal kőse
netem. A grófné rendkív
dicsérőleg szolt az Ön p
mádéjáról.

Gizsa Erda

Cillag Anna assz., Bé
Kérem postafordulat
két tégelyt az Ön kitü
pomádéjából küldeni.

Csillag Anna assz., Bé
Az Ön által köldött C
lag-pomádé nekem kitű

szolgáltatott tett, és örve-
dek, hogy oly rövid ha-
nátal után Önnek a le-
jobbát irhatom hatá-
illetőleg és minden is-
rösömnek és barátaimn-
ajánlani fogom.

Sandrock Anna
színésznő

Csillag Anna assz., Bé
Kérem postafordulat
egy téglét az Ön kitű
pomádéjából küldeni.

nyomtat. Cim VII. Garay-u. 24. sz. 5.	42420	együtt Cim a kiadóhivatalban.	rendelkezésre áll. 15 fr. Bőrbetűt levél-út 26. szám, eszmegedőbetű. 3485	IV. k. Ferenciek-tére 9. Gróf Csizsáky-palota.	Uj képes levelezőkártya és csomagolási ingyen.	kiadóhivatalban József-körút 18. küüldendők.	Ludw. R. v. Liel Reichenberg
--	-------	----------------------------------	--	---	---	---	---------------------------------

Nyomtatott a „Patria” irodalmi és nyomdai vállalat részvénytársaság kőrgődgőfőpén, Budapest, IX. Cili-ut 25.